

סקר טבע בתכנית מש/1, תעש השרון

אביב 2016 – אביב 2018

17, יולי 2018

1. רקע

לאור תכנית מש/1 לפיתוח עירוני במתחם תעש השרון וממזרח לו, התקבלו הנחיות של מתכנן מחוז תל אביב במשרד להגנת הסביבה לביצוע סקר טבע עדכני בכלל המתחם המיועד לפיתוח בתחומי תעש השרון ובשאר מרחב התכנית (4/7/2017).

תכנית מש/1 משתרעת על כ-7,430 דונם, חלקו בתחום המגודר של מפעל תעש השרון וחלקו בשטחים החקלאיים בינו לבין כביש מס' 4 (שטחי הוד השרון ורמות השבים).

מתחם תעש השרון סגור לציבור מאז הקמתו בראשית שנות החמישים. במשך עשרות שנים לא נערכו בו סקרי טבע, והמידע על החי והצומח בו נותר עלום. בהתאם לכך, כמות התצפיות משטח זה במאגרי מידע אקולוגיים הייתה, עד לפני כ-12 שנים, אפסית וזניחה (BioGIS, רשות הטבע והגנים).

סקר שדה ראשון בתעש השרון נערך באביב 2007 במתחם צור, בצפון-מערב תעש השרון על-ידי כותב הדוח (פרומקין 2007). בסקר תועדו מאות מיני צמחים, רבים מהם רגישים לפיתוח, וחלקם בסכנת הכחדה בישראל.

בעקבות הממצאים הורחב הסקר, ובאביב 2008 בוצע סקר שדה מקיף בכלל שטחי תעש השרון על מנת לקבל פרספקטיבה רחבה על מצב הטבע במתחם כולו (פרומקין 2008).

בהמשך, בוצעו סקרי שדה נוספים – סקרי צומח במתחם צור באביב 2009 ובאביב 2010 (ר"פ, לא פורסם), סקר עצים במתחם צור בסתיו 2012 (פרומקין 2012), סקר אקולוגי בליבת תעש השרון בחורף ובאביב 2015 (מנדלסון 2015), סקר עצים במתחם אליהו בחודשים פברואר עד יולי 2016 (פרומקין 2016) וסקר טבע במתחם אליהו (פברואר 2016 עד ספטמבר 2017, פרומקין 2017), כולל סקר זוחלים בהשתתפות ארבל לוי וד"ר תמר מרכוס (ספט' 2017). סקר הטבע הנוכחי בוצע בתכנית מש/1 ב-6 מועדים בחודשים פברואר-מאי 2018, בשיא עונת האביב.

דוח זה מצטרף לסקרים הקודמים והוא מסכם את כלל המידע האקולוגי שהצטבר על מתחם תעש השרון וסביבתו. הדוח הנוכחי הנו חלק מנספח נופי-סביבתי לתכנית צל תעש השרון, לפי הנחיות המשרד להגנת הסביבה.

2. בתי גידול ויחידות צומח

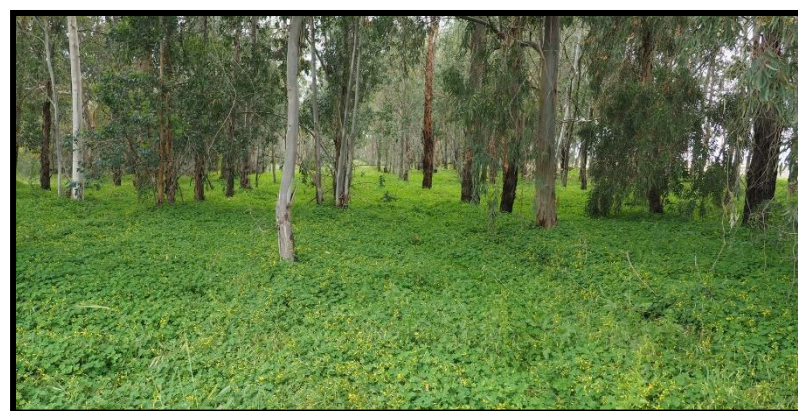
במהלך הסקר בתכנית מש/1 אופיינו 8 בתי גידול, בהם נערכו תרשימי צמחייה (תשריט 1):

2.1 חורשות ושדרות

במרחב תעש השרון פזורים ריכוזים גדולים של עצים נטועים בחורשות ובשדרות (תמונות 1-2, 4). תצורת הצומח היא של **יער גבוה צפוף**. מרבית השדרות, בעיקר לאורך הכבישים במתחם ובשולי השדות, הן של **איקליפטוס המקור**, ומיעוטן של **ברוש מצוי** או **קזוארינה שבטבטית**. המינים השולטים הנם עצי איקליפטוס (בעיקר **איקליפטוס המקור** ולעתים **איקליפטוס מסמרי**) ואליהם נלווים **שיטה כחלחלה**.

בתוך היערות הנטועים יש פה ושם קרחות יער ושבילים, בהם יש עושר גדול יחסית של צמחים עשבוניים בלי שליטה ספציפית של מין אחד. בצל העצים ובשולי החורשות גדלים צמחי בר רב-שנתיים רבים, כדוגמת **אספרג ארוך-עלים** ו**אספרג החורש** ששורדים שם בשל חוסר חריש או כיסוח. לעתים, **חמצץ נטוי** משתלט על תת היער במרבד צפוף עם אלפי פרטים (תמונה 2).

בבית גידול זה תועדו 215 מיני צמחים, בתוכם 44 מיני חולות. נמצאו 11 מינים נדירים או אדומים (מינים בסכנת הכחדה על-פי הספר האדום, שמידע וחוב' 2007-2011) ו-11 מינים אנדמיים. בין המינים האדומים שנרשמו בקרחות שבין העצים נמנים **אספסת איטלקית**, **אספסת החילזון**, **היפוכריס קירח**, **כף-עוף מנוצה** ו**תורמוס צהוב**, כולם מינים שתועדו גם בשדות החוליים. ישנם מספר צמחי בר מוגנים שנרשמו רק בחורשות או בקרחות בין העצים, ביניהם שני מיני סחלביים - **סחלב פרפרני ושפתן מצוי**, והשרך **חשפונית עדינה**.

תמונות 1-2: יערות איקליפטוס - חורשות ושדרות של איקליפטוס המקור. למטה: תת-יער בשליטת חמצץ נטוי

2.2 שדות בור

מרבית השטח הפתוח בין המבנים והמתקנים השונים לבין הגדר ההיקפית של המתחם מתאפיין בשדות בור מישוריים עם אדמת חמרה-חולית, הנחרשים מעת לעת (למניעת שרפות של הצומח היבש) (תמונה 3). תצורת הצומח המאפיינת שדות אלה היא **בתת עשבוניים חד-שנתיים** ללא שליטה ברורה של מין מסוים. המינים השולטים בבית גידול זה במופעו הטבעי הנם **חילף החולות ודרדר הקורים**, אך כאן צפיפותם נמוכה מאוד. עם זאת, בשל החריש הקבוע, העשבוניים הרב-שנתיים שורדים רק בשולי השדות. בבית גידול זה תועדו 279 מיני צמחים, בתוכם 61 מיני חולות (כ-75% מצמחי החולות שתועדו במתחם תעש).

בשדות הבור נמצאו 32 מינים נדירים ו/או אנדמיים, ביניהם מינים שלא נפוצים בבתי גידול אחרים: **זהבית שרונית תת-מין שרוני, חלבולב פעוט, נץ-חלב מפושק, קדד בירותי, שום תל-אביב ושרוכנית החוף**. בין המינים האדומים שנרשמו בשדות בריכוזים גבוהים נמנים **היפוכריס קירח, כף-עוף מנוצה ותורמוס צהוב**. כמו כן גדלים בשדה שלושה מיני תורמוס נוספים – **תורמוס ארץ-ישראלי, תורמוס צר-עלים ותורמוס שעיר**.

תמונה 3: שדה בור בתחילת האביב. ברקע: ערוץ נחל הדרים ובמרכזו פיקוס השקמה

2.3 חמרה עמוקה

ככלל, הקרקע בשדות הנה אדמת חמרה חולית בנוף מישורי. פה ושם יש כתמים בודדים או ערוצים עם אדמת חמרה עמוקה שאינם נחרשים באופן תדיר, ולפיכך הנם בעלי הרכב מינים שונה הכולל עושר גבוה יותר של מינים רב-שנתיים (תמונות 4-5). בית גידול זה נפוץ בכתמים קטנים ופזורים במתחם צור, במתחם אליהו ובשטחים קטנים במתחם תעש ממזרח לכביש 4, שאינם כלולים בסקר הנוכחי, והוא מכיל הרכב

מינים ייחודי ונדיר ברמה הארצית. כתמים אלה מאופיינים בתצורת צומח של שיחיה צפופה – כאשר בקרחות ניתן למצוא עשבוניים **כחילף החולות** וצמחייה חד-שנתית. בבית גידול זה תועדו 278 מיני צמחים, בתוכם 68 מיני חולות. גודל כתמי החמרה העמוקה הנו מצומצם מכדי למפותם (הרבה פחות מ-50 דונם, שזה תא השטח המינימלי המקובל למיפוי בסקר תצורות צומח), ולפיכך במיפוי הם כלולים בתצורת הצומח של שדות הבור או של חורש שיטה כחלחלה. בשטחי החמרה נמצאו 40 מינים אנדמיים ו/או נדירים, רובם תועדו גם בבתי גידול אחרים. כמו כן תועדו בשטחי החמרה 15 מינים מוגנים, לרבות **אלון התבור** - פרט בודד, שככל הנראה הגיע באופן ספונטני באמצעות ציפור (כנראה עורבני) והתבסס במקום.

תמונה 4: מחשוף אדמת חמרה עמוקה. ברקע: חורשת איקליפטוס המקור מעורב בשיטה כחלחלה

2.4 כורכר

באזורים שונים במתחם תעש השרון מצויים משטחים גדולים של כורכר מרוסק ומהודק לצד קרקע חולית, עליהם היו בעבר מבנים, מגרשי חנייה ודרכים (תמונה 5). משטחי כורכר אלה נפוצים בעיקר במתחם צור, בשטחים שפנו ממבנים לפני שנים אחדות. לאחר ששטחים אלה נעזבו, החלה להתפתח בהם צמחייה מקומית, כנראה מזרעים שהגיעו משולי השטח, לצד התפשטות של צמחים פולשים כשיטה כחלחלה. תצורת הצומח היא **בתה פתוחה**. לעתים ניתן למצוא במשטחים אלה צמחייה האופיינית לרכסי כורכר וחולות בחוף הים, כגון **אספסת הים**, **חבלבל החוף**, **לוטוס מכסיף**, **בת-חול ארץ-ישראלית**, **מרסיה זעירה**, **גומא**

הקרקפת ורב-פרי בשרני. ייתכן כי חלק מהמינים הובאו לכאן עם כורכר או חול מאזורים אחרים בעת ביצוע עבודות עפר.

במשטחי הכורכר תועדו 162 מיני צמחים, בתוכם 47 מיני חולות. כאן נרשמו 9 מינים נדירים, ביניהם שני מינים נדירים מאוד: **תלתן דגול ומרסיה זעירה**. כמו כן תועדו במשטחי הכורכר 6 צמחי בר מוגנים, ביניהם ריכוזי פריחה של גאופיטים **כסחלב קדוש**, ושלושה מיני **תורמוס** – **תורמוס צהוב**, **תורמוס צר-עלים** ו**תורמוס שעיר**.

תמונה 5: משטח כורכר מהודק.

2.5 נחלים ובתי גידול לחים

דרום-מערב מתחם תעש נחצה ע"י נחל הדירים ונחל פרדס מצפון לדרום (תמונה 3). לאורך הנחל גדל צומח של בתי גידול מופרעים, בעיקר חורש צפוף של **שיטה כחלחלה**, וכן מינים מלווי אדם, לרבות מינים נטועים **כאיקליפטוס המקור**. כאן תועדו 86 מיני צמחים, בתוכם 13 מיני חולות. לאורך הנחל תועדו 5 מינים נדירים או תת-אנדמיים, רובם מינים נפוצים. תועדו פרטים מעטים של מין אדום אחד – **תורמוס צהוב**. לאורך הנחל נרשמו 5 מינים מוגנים, ביניהם שלושה פרטים גדולים במיוחד של **פיקוס השקמה**. כמו כן, לאורך הנחל גדלים פרטים אחדים של **איקליפטוס המקור** בממדים מרשימים במיוחד, ככל הנראה בזכות משטר מים משופר. הנחל יוצר בתרונות באדמת חמרה עמוקה (תמונה 6), עם זאת לא תועדו מינים המאפיינים קרקעות חמרה עמוקות, בשונה מכתמי חמרה מבותרים אחרים בתעש השרון (פרומקין 2008).

פה ושם בערוץ עם ניקוז גרוע או באזור של גלישת מים לא מוסדרת יש צמחים שאופייניים לבתי גידול לחים, כדוגמת **סמר מצוי**. מין אחר של סמר – **סמר קרקפתי**, שהנו מין בסכנת הכחדה – תועד בשדה אך בתוך שקע שהיה מוצף בחורף.

תמונה 6: ערוץ נחל הדירים המתחתר באדמת חמרה עמוקה

2.6 חורש שיטה כחלחלה

במתחם תעש השרון נמצאים שטחים נרחבים בשליטה בלעדית של **חורש שיטה כחלחלה** היוצרת סבך, לעתים בלתי עביר לאדם (תמונה 7). בשטחים אלו נמצא עושר מינים בינוני, ותועדו 167 מינים, בעיקר בקרחות שבין העצים. המינים הערכיים שתועדו בבית גידול זה נמצאו בשולי עצי שיטה הכחלחלה. בקרחות אלו תועדו 23 מינים אנדמיים ו/או אדומים, ביניהם **אספסת איטלקית, אספסת החילזון, היפוכריס קירח, כף-עוף מנוצה, מרסיה יפהפייה, קחוון החוף, תורמוס ארץ-ישראלי ותורמוס צהוב**.

במערב מתחם צור, מאז נפסק הטיפול בשיטה הכחלחלה לפני יותר מ-10 שנים, החלה השיטה להתפשט באופן מואץ וכיום היא מכסה שטחים רבים שבסקרי 2006-2007 היו שדות בור עם מיני צמחים נדירים ומוגנים רבים. התפשטות השיטה גרמה להיעלמותם או לצמצום ניכר בגודל אוכלוסיותיהם.

בהיעדר טיפול להגבלת התפשטות השיטה הכחלחלה, ריכוז גבוה של שיטה כחלחלה משתרע גם לאורך נחל הדירים במתחם אליהו.

תמונה 7: סבך שיטה כחלחלה בשולי שדה בור

2.7 שטחי חקלאות מעובדים

בין מתחם תעש לכביש 4 משתרעים שטחי חקלאות מעובדים הכוללים גידולי שדה, כרמי זיתים ומטעים (תמונה 8). השטח מעובד באינטנסיביות רבה ועושר מיני הבר בו נמוך מאוד בהשוואה לשדות הבור במתחם תעש בצד השני של הגדר. בשטח החקלאי תועדו 93 מיני צמחים – שליש מהם (31) גרים או פולשים, וכשני שליש (62) צמחי בר מקומיים, כאשר רק 8 מהם אופייניים לבתי גידול חוליים.

בשטח החקלאי לא נמצאו מיני צמחים נדירים. המינים המוגנים בשטחים החקלאיים ובקרבתם כוללים עצי נוי ותרבות נטועים המוגנים כעצים בוגרים, וכן ריכוז נטוע של **אירוס ארם-נהריים** הנמצא במובלעת קטנה ולא מעובדת ובה כוורות (תמונה 9), לצד שרידי בית קברות בדואי של שבט אבו-קישק, שחי באזור עד 1948.

תמונה 8: שטחי חקלאות בין מתחם תעש לכביש 40

תמונה 9: מובלעת לא מעובדת בו יש ככל הנראה בית קברות בדואי, וכיום כוורות לצד ריכוז אירוס ארם-נהריים

2.8 מופר

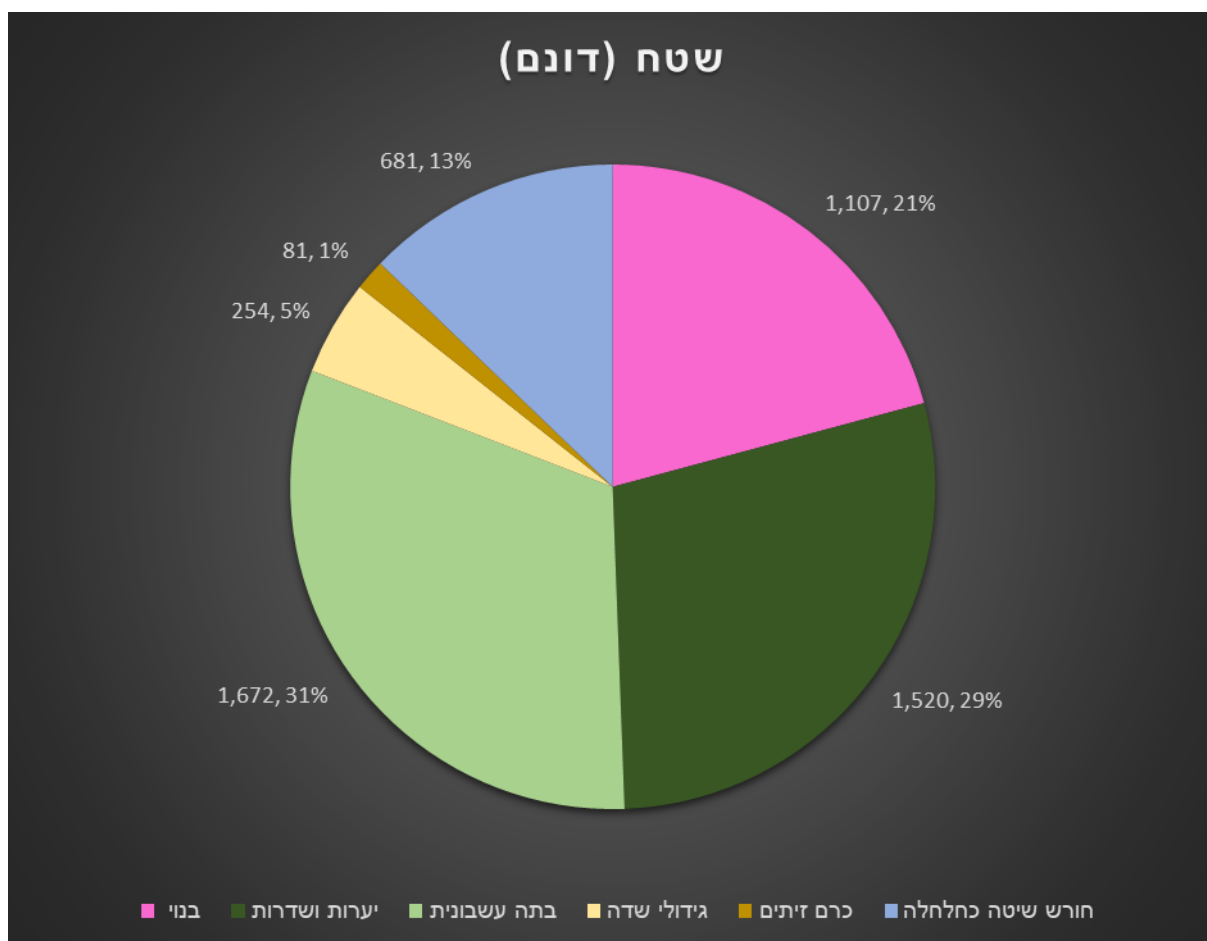
חלק ניכר ממתחם תעש השרון משמש לפעילות ביטחונית וכולל שטחים בנויים, כבישים, מתקנים, בונקרים ומבנים פזורים ותשתיות. גם שטחי החקלאות ממזרח לגדר מתחם תעש כוללים שטחי שירות ומופרים ומבנים חקלאיים כבתי אריזה ולולים, לצד בית העלמין של הוד השרון.

השטח הבנוי במתחם תעש כולל גם שטחי גינון עם עצים, חלקם גדולים בערכיות גבוהה, שיחים, מדשאות ומיני נוי ותרבות (תמונה 10). שטחים אלו, בהם נרשמו 84 מינים, דלים יחסית בערכי טבע מוגנים או במינים נדירים אך עדיין תועדו בהם 66 מיני בר הפזורים בשולי השטחים המגוננים, ביניהם כתמים מעטים אך איכותיים של מינים בסכנת הכחדה כגון **אספסת איטלקית, אספסת החילזון, היפוכריס קירח ותורמוס צהוב**. לשטח זה יש חשיבות אקולוגית מסוימת באספקת שירותי מערכת - בהיותו מקור מזון, מים וצל ומקום מנוחה לבעלי חיים קטנים ולבעלי כנף.

תמונה 10: שטח מגוון בעצי נוי ותרבות – זית אירופי וסיסם הודי - בין מבנים וכבישים

התפלגות בתי הגידול ושימושי הקרקע מופיעים באיור 1. סך הכול שטח התכנית הנו כ-5,317 דונם.

איור 1: התפלגות בתי גידול ושימושי קרקע בתחום מש/1.

3. צמחייה

המידע שלהלן מתבסס על כלל הסקרים שבוצעו בתחום תכנית מש/1 במשך השנים, בין אביב 2006 לאביב 2018. סך הכול תועדו בכל שטחי מש/1 448 מיני צמחים (תוספת של 75 מינים בהשוואה לסקר 2008). מתוך כלל המינים, 377 הנם מיני בר ארץ-ישראליים (84%) ו-71 מינים גרים (16%). נספח 1 מציג את רשימת הצמחייה בשטח תכנית מש/1 לפי בתי הגידול. נספח 2 מפרט את התכונות והסטטוס של המינים השונים – כורטיפ, צורת חיים, נדירות, אנדמיות, מקומיות והגנה סטטוטורית.

3.1 מוצא פיטוגאוגרפי (כורטיפ)

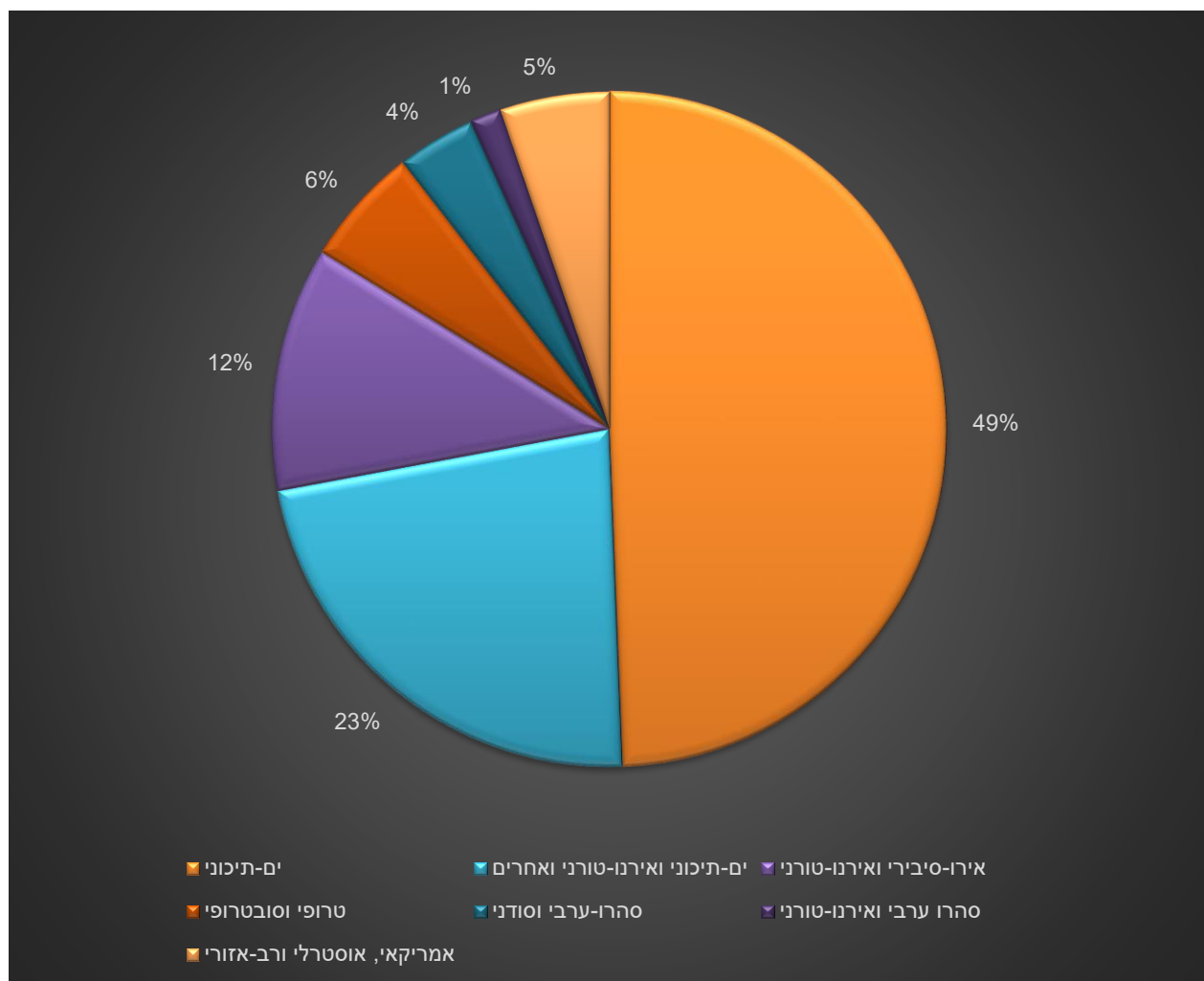
תחום התכנית נמצא בחבל הים תיכוני של ישראל, דבר המתבטא בהרכב הצמחייה על פי מוצא פיטוגאוגרפי (איור 2, טבלה 1), בהם ניתן לראות כי הכורטיפ הדומיננטי של צמחיית הבר הנו ים תיכוני על צירופיו (כ-72% מהמינים). בנוסף, יש נציגות ניכרת של מינים אירנו-טורניים.

הקרקע הנפוצה בשטח הנה חמרה חולית. לקרקע חולית יש מקדם חלחול גבוה ולכן היא אינה מחזיקה מים זמן רב. הדבר בא לידי ביטוי בנוכחות של מינים עמידים יחסית ליובש המצליחים להתקיים למרות המחסור במים, בעיקר מינים סהרו-ערביים וסודניים כגון **חילף החולות, רב-פרי בשרני ושיזף מצוי**.

טבלה 1: שכיחות כורטיפים בצמחיית מרחב התכנית (למעט מינים גרים ותרבותיים נטועים).

כורטיפ	מס' מינים
אוסטרלי	3
אירו-סיבירי ואירנו-טורני	1
אירו-סיבירי וים-תיכוני	14
אירו-סיבירי, ים-תיכוני ואירנו-טורני	30
אירו-סיבירי, ים-תיכוני ואפריקאי	1
אירו-סיבירי, ים-תיכוני וסהרו-ערבי	1
אירנו-טורני	3
אירנו-טורני וסהרו-ערבי	3
אמריקאי	16
דרום-אפריקני	1
טרופי	15
ים-תיכוני	198
ים-תיכוני ואירנו-טורני	70
ים-תיכוני ואפריקאי	1
ים-תיכוני וסהרו-ערבי	10
ים-תיכוני, אירנו-טורני וטרופי	1
ים-תיכוני, אירנו-טורני וסהרו-ערבי	6
ים-תיכוני, אירנו-טורני, סהרו-ערבי וטרופי	2

מס' מינים	כורטיפ
1	מזרח ים-תיכוני ומערב אירנו-טורני
11	סהרו-ערבי
1	סהרו-ערבי וסודני
3	סובטרופי וטרופי
3	סודני
2	רב-אזורי
4	רב-אזורי, טרופי

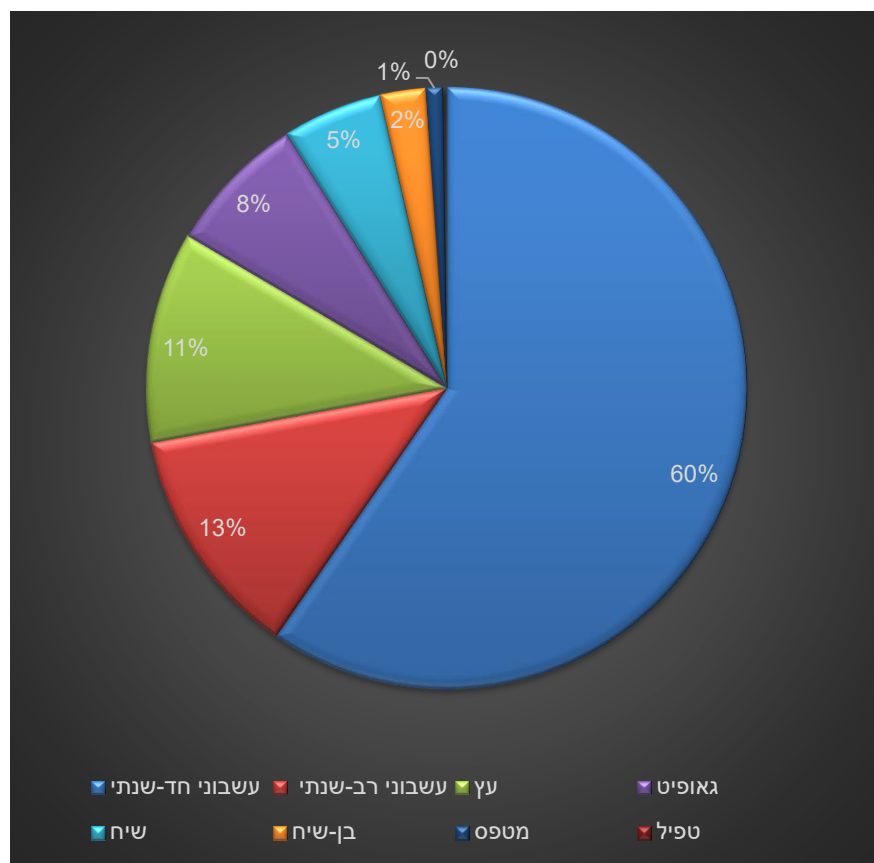

איור 2: חלוקה לכורטיפים עיקריים

3.2 צורת חיים

צורות החיים העיקריות מוצגות בטבלה 2 ובאיור 3. צורת החיים הנפוצה במתחם הנה עשבוניים חד-שנתיים, וביחד עם העשבוניים הרב-שנתיים והגאופיטים, הם מהווים כ-81% מכלל המינים שאותרו בתחום התכנית. העצים והשיחים, רובם מיני תרבות ונוי נטועים, מהווים כ-16%. עושר המינים העשבוניים נובע בעיקר בשל ממשק החריש הרדוד המתבצע בשטחי השדות באופן תדיר להפחתת סיכוני שרפה, שמונע את ההתבססות של המינים המעוצים.

טבלה 2: שכיחות צורת חיים של כלל צמחיית מש/1

צורת חיים	מס' מינים
צמח חד-שנתי	267
עץ	43
עשבוני רב-שנתי	38
גאופיט	34
שיח	20
בן-שיח	9
חד-שנתי או רב-שנתי	8
עץ או שיח	8
חד-שנתי או דו-שנתי	5
מטפס	4
רב-שנתי או דו-שנתי	4
בן-שיח או שיח	3
בן-שיח או רב-שנתי	2
דו-שנתי	1
טפיל	1
רב-שנתי או שיח	1
סך הכול	448

איור 3: חלוקה לצורות חיים עיקריות

3.3 ערכי טבע מוגנים

מתוך כ-450 מינים שתועדו בתחום התכנית, 57 הנם בעלי הגנה סטטוטורית: 27 ערכי טבע מוגנים לפי חוק ערכי טבע מוגנים 2005 (טבלה 3), ו-30 עצים מוגנים כעצים בוגרים לפי תיקון 89 לחוק התכנון והבנייה 2008 (טבלה 4). עושר המינים המוגנים גבוה יחסית בחורשות, בשדות הבור ובאדמת חמרה עמוקה. המינים המוגנים כעצים בוגרים הנם ברובם מינים נטועים בשטחים המגוננים שמבחינה אקולוגית מוגדרים כשטחים מופרים ובשטחים החקלאיים, חלקם אף מינים פולשים. ישנם 3 מיני עצים מוגנים הראויים לציון – **פיקוס השקמה** שממנו תועדו 5 פרטים גדולים במיוחד באפיק נחל הדרים (תמונה 3), במערב מתחם צור וממזרח למתחם אליהו, **שיזף מצוי**

שהנו עץ בר טבעי לאזור ואלון התבור שפרט אחד ממנו גדל על גבי סוללת חמרה וככל הנראה אינו נטוע (תמונה 11). אלון התבור כיסה בעבר שטחים נרחבים בשרון, כאשר אזור הירקון היה גבול תפוצתו הדרומי בישראל. יערות אלוני התבור נפגעו קשות, בעיקר בתקופה העות'מנית בשל כריתה לטובת הסקה ביתית ולהכנת פחמים לרכבות קיטור. כמו כן נטועים עצי בר מוגנים שאינם בוגרים כמיש דרומי ומילה סורית.

במתחם ישנם ריכוזים של גאופיטים ופרחי בר מוגנים כצבעוני ההרים (תת-מין שרוני), שפתן מצוי, סחלב פרפרני, סחלב קדוש ותורמוס צר-עלים (תמונות 12-17). תשריט 2 ממפה את המינים הרגישים לפיתוח – נדירים, מוגנים ואנדמיים, וכן עצים בוגרים בערכיות גבוהה למדי על רקע תצלום אוויר. נספחים 3-4 מפרטים את מיקומם וכמותם של מינים אלו.

טבלה 3: ערכי טבע מוגנים שתועדו במרחב התכנית

שם הצמח	שדה בור	נחל	חורשות ושדרות	שיטה כחלחלה	כורכר	חמרה	חקלאות	מופר/בנוי
אורן ירושלים			+			+		
אירוס ארם-נהריים							+	
אלון התבור						+		
אשל היאור	+		+	+				
אשל הפרקים								+
בן-חצב יקינתוני						+		
חצב מצוי	+	+	+			+		
חרוב מצוי								+
חשפונית עדינה			+					
כלנית מצויה			+	+		+		
מילה סורית								+
מיש דרומי								+
סחלב פרפרני			+	+				
סחלב קדוש				+	+	+		
סייפן התבואה			+			+		
פיקוס השקמה	+	+	+			+		
צבעוני ההרים	+		+	+		+		
רותם המדבר			+	+	+	+		
רקפת מצויה	+				+	+		
שום גבוה	+		+			+		
שיזף מצוי	+			+				
שפתן מצוי			+	+				
שקד מצוי	+							
תורמוס צהוב	+	+	+	+	+	+		+
תורמוס צר-עלים	+	+	+	+	+	+		
תורמוס שעיר	+		+	+	+	+		
תמר מצוי	+	+					+	+
סך הכול (n=27)	12	5	14	11	6	14	2	6

תמונה 11: אלון התבור – עץ מוגן, שריד ליער פארק שבעבר היה נפוץ בשרון

טבלה 4: מיני העצים המוגנים כעצים בוגרים שתועדו בתחום מש/1

שם הצמח	שדה בור	נחל	חורשות ושדרות	שיטה כחלחלה	כורכר	חמרה	חקלאות	מופר/בנוי	גר
אזדרכת מצויה	+		+		+		+		גר ופולש
איקליפטוס המקור	+	+	+	+	+	+	+		גר
איקליפטוס מסמרי			+			+			גר
אלביציה צהובה							+		גר
אלון השעם								+	גר
בוהיניה מגוונת								+	
ברוש מצוי							+	+	
ברוש קירח								+	גר
דיפסיס משולש							+	+	גר
ווינגטוניה חסונה	+						+	+	גר
זית אירופי		+		+			+	+	
יבוט לבן			+					+	גר
כוריזיה בקבוקית								+	גר
מכנף נאה								+	גר
סיגלון עלי-מימוזה							+	+	גר
סיסם הודי							+	+	
פיטולקה דו-ביתית							+		גר
פיקוס בנימינה								+	גר
פיקוס השדרות							+	+	גר
פיקוס התאנה	+					+			
פיקוס חלוד							+		גר
פיקוס מעוקם							+		גר
פיקוס צר-עלים								+	גר
פיקוס קדוש					+				גר
פלפלון דמו-אלה	+			+		+		+	גר ופולש
פנסית דו-נוצתית								+	גר
צפצפה מקוצעת							+		גר
קזוארינה דקיקה	+		+	+	+				גר
קזוארינה שבטבטית			+			+	+		גר
תות לבן	+		+		+		+	+	גר
סך הכול (n=30)	7	2	7	4	5	5	16	18	

14. שפתן מצוי

13. כלנית מצויה

12. סחלב פרפרני

17. חשפונית עדינה

16. צבעוני ההרים, תת-מין שרונ

15. סייפן התבואה

תמונות 12-17: מיני צמחים מוגנים שתועדו בתעש השרון

3.3 מינים נדירים ואנדמיים

במתחם תעש השרון תועדו 48 מינים נדירים ו/או אנדמיים (טבלה 5 ותשריט 2). מתוך 82 המינים המאפיינים בתי גידול חוליים שתועדו במתחם תעש השרון, 38 מתוכם הנם מינים נדירים או אנדמיים. רשימת המינים הנדירים כוללת 15 מינים בסכנת הכחדה (מינים אדומים) ו-3 מינים על סף איום (טבלה 6, תמונות 18-29), כולם מינים של בתי גידול חוליים. חשיבות בתי הגידול החוליים למינים נדירים בשרון גבוהה במיוחד מאחר שמרבית שטחי שדות החמרה באזור השרון מעובדים או מכוסים בטון ומלט. בתעש השרון אין שימוש בחומרי דישון או הדברה בשדות החמרה הפתוחים, ולפיכך מיני חולות נדירים אלה הצליחו לשרוד במשך עשרות השנים בהם המתחם היה סגור.

בתעש השרון ישנו ריכוז גדול מאוד של מינים אדומים, הן מבחינת מספר מינים והן מבחינת מספר פרטים בשטח. כך למשל, **תורמוס צהוב** שהנו מין בסכנת הכחדה בישראל, נפוץ בשטחי שדות עם עשרות אלפי פרטים היוצרים

מרבדים בשטח של דונמים אחדים (תמונה 30). מין זה הנו נדיר מאוד מחוץ לגבולות תעש השרון, וניתן לומר כי עיקר האוכלוסייה של מין זה בישראל מבחינה כמותית נמצאת במתחם תעש.

טבלה 5: מינים אדומים, אנדמיים ונדירים שתועדו בתעש השרון לפי בתי גידול (לא כולל מינים נטועים)

נדירות: RR – נדיר מאוד, RP – נדיר, R – נדיר למדי. **צבע אדום** – מין בסכנת הכחדה בישראל.

אנדמיות: EC – חופי ישראל, סיני ולעתים גם חוף דרום לבנון, EI+ – ישראל וסביבתה הקרובה, EL – ישראל ולבנון, EY – ישראל וקפריסין (לעתים גם לבנון וטורקיה), ES – אנדמי לישראל ולסוריה, ET – אנדמי לישראל וטורקיה.

שם הצמח	שדה בור	נחל	חורשות ושדרות	שיטה כחלחלה	כורכר	חמרה	חקלאות	מופר /בנוי	חול	נדיר	מוגן	אנדמי
אזובין דגול						1			+	RP		
איטן החולות				1		1			+	R		
אספסת איטלקית	1			1	1	1		1	+	RR		
אספסת החילזון			1	1	1			1	+	RR		
ארכובית ארץ-ישראלית	1	1	1	1		1			+			EC
גרגרנית ערבית	1					1				נדיר באזור		
דבקת פלשת						1			+	RP		EI
דבשה הודית				1		1				R		
דרדר הקורים	1	1				1			+			EC
היפוכריס קירח	1		1	1	1	1		1	+	RR		
זהבית שרונית תת-מין שרוני	1					1			+	R		
זמזומית מצויה	1				1							ES
חבלבל החוף					1	1			+			EL
כף-עוף מנוצה	1		1	1		1			+	RR		
לוטוס דקיק	1									R		
מילה סורית								1		R	מוגן	
מיש דרומי								1		RP	מוגן	
מצילות החוף	1		1		1	1			+			EC
מקור-חסידיה תל-אביבי	1		1	1		1			+			EL
מרסיה זעירה	1			1	1	1			+	RR		
מרסיה יפהייה	1		1	1		1			+			EC
מררית החוף	1		1	1		1			+			EC
ניסנית שיכנית	1		1	1	1	1			+			EY
נץ-חלב מפושק	1		1			1				R		
סביון יפו	1	1	1			1			+			EC
סגולית נאה			1			1				R		
סחלב קדוש				1	1	1			+	R	מוגן	
סמר קרקפתי	1								+	RR		
ערבז דק-פרחים				1		1				R		
ערבז החוף						1			+	RR		
פעמונית גפורה						1			+			EC
פשתנית יפו	1								+	R		EI
ציפורני-חתול ארץ-ישראליות	1					1						EL
צלילית ים-תיכונית	1		1	1		1				R		
קדד בירותי	1				1	1			+	R		

שם הצמח	שדה בור	נחל	חורשות ושדרות	שיטה כחלחלה	כורכר	חמרה	חקלאות	מופרר/בנוי	חול	נדיר	מוגן	אנדמי
קחווני החוף	1			1		1			+			EC
קיטה סוככנית						1			+	RR		
שום תל-אביב	1					1			+	על סף איום		EI
שמשונית הטיפין						1			+	RR		
שעלב מקופח	1	1	1			1			+	R		
שוכנית החוף	1		1						+	RR		
תורמוס ארץ-ישראלי	1		1	1	1	1	1	1	+			EC
תורמוס צהוב	1	1	1	1	1	1		1	+	RP	מוגן	
תורמוס שעיר	1		1	1	1	1			+	על סף איום	מוגן	
תלתן ארץ-ישראלי	1		1	1	1	1	1		+			EC
תלתן דגול	1				1	1			+	RR		EC
תלתן דו-גוני	1		1			1			+			ET
תלתן פלשתי	1		1	1		1			+	על סף איום		EC
סך הכול (n=48)	33	5	21	23	15	40	2	7	38	32	5	21

טבלה 6: מינים אדומים שתועדו במתחם תעש השרון ונתונייהם על-פי שמידע וחובי (2007, 2011)

רמת נדירות לפי ה-IUCN: CR – בסכנת הכחדה חמורה, EN – בסכנת הכחדה, VU – עתידו בסכנה

שם המין	מספר אדום	IUCN	נדירות (6-1)	שיעור אתרים בשמורות (%)	פריפריאליות (0 או 1)	אנדמיות	חול
אזובין דגול	4.2	EN	2	25	1		+
אספסת איטלקית	3.7	VU	2	4.8	1		+
אספסת החילזון	4.2	EN	3	0	1		+
דבקת פלשת	4.7	CR	1	9.1	0	EI	+
היפוכריס קירח	3.7	VU	2	7.7	1		+
זהבית שרונית תת-מין שרוני	5.3	CR	3	80	0	EI	+
כף-עוף מנוצה	3.7	VU	3	0	0		+
מרסיה זעירה	3.7	VU	3	6.7	1		+
סמר קרקפתי		?	5				+
ערבז החוף	3.7	VU	2	6.3	1		+
קיטה סוככנית	3.7	VU	3	8.33	1		+
שמשונית הטיפין	3.7	VU	2	4.2	1		+
שוכנית החוף	3.7	VU	3	0	1		+
תורמוס צהוב	4.2	EN	1	3.44	1		+
תלתן דגול	4.2	EN	3	14.3	0	EI	+

20. סמר קרקפתי

19. שרוכנית החוף

18. היפוכריס קירח

23. תורמוס צהוב

22. אספסת איטלקית

21. אספסת החילזון

26. זהבית שרונית

25. כף-עוף מנוצה

24. תורמוס שעיר

29. מרסיה זעירה

28. אזוביון דגול

27. תלתן דגול

תמונות 18-29: מיני צמחים אדומים ונדירים שתועדו במתחם תעש

תמונה 30: מרבד פריחה ובו עשרות-אלפי פרטים של תורמוס צהוב – צמח בסכנת הכחדה בישראל

3.4 מינים תרבותיים ונטועים

כ-17.5% מצמחיית מרחב התכנית (78 מינים) הנם מינים מלווי אדם – צמחי תרבות ונוי, מינים נטועים ומינים גרים ופולשים (טבלאות 7-8). מרבית המינים הנטועים, לרבות מיני תרבות ונוי, הנם עצים ולכן רובם מוגנים

כעצים בוגרים. בתוך השטחים המגוננים ישנם מיני תרבות ונוי רבים נוספים שלא נכללו בסקר בשל חוסר העניין האקולוגי בהם.

טבלה 7: מינים תרבותיים ונטועים שתועדו במרחב התכנית לפי בתי גידול וההגנה הסטטוטורית שלהם

שם הצמח	שדה בור	נחל	חורשות ושדרות	שיטה כחלחלה	כורכר	חמרה	חקלאות	מופר /בנוי	מקומיות	הגנה
אבוקדו							+	+	תרבות	
אגבה אמריקאית			+				+		תרבות	
איקליפטוס מסמרי			+			+			גר	מוגן כעץ בוגר
אלביציה צהובה							+		נטוע	מוגן כעץ בוגר
אלוי עצי					+				גר	
אלון השעם								+	נטוע	מוגן כעץ בוגר
בוגנוויליה נאה							+	+	גר	
בוהיניה מגוונת								+	תרבות	מוגן כעץ בוגר
ברוש מצוי							+	+	נטוע	מוגן כעץ בוגר
ברוש קירח								+	גר	מוגן כעץ בוגר
גויאבה	+								תרבות	
גפן היין		+							תרבות	
דיפסיס משולש							+	+	גר	מוגן כעץ בוגר
חזרן מצוי							+		נטוע	
חיטה תרבותית							+		תרבות	
חמנית תרבותית	+								תרבות	
טקומית הכף					+				גר	
ינבוט לבן			+					+	גר	מוגן כעץ בוגר
כוריזיה בקבוקית								+	גר	מוגן כעץ בוגר
כסיה סטוארט								+	גר	
כסמנתה אתיופית			+						גר	
לנטנה עדינה			+						גר	
מילה סורית								+	נטוע	מוגן
מיש דרומי								+	נטוע	מוגן
מנגו								+	תרבות	
נרקיס תרבותי	+				+	+			תרבות	
סיגלון עלי-מימוזה							+	+	גר	מוגן כעץ בוגר

שם הצמח	שדה בור	נחל	חורשות ושדרות	שיטה כחלחלה	כורכר	חמרה	חקלאות	מופר בנוי	מקומיות	הגנה
סייגרוס רומנזוף							+	+	גר	מוגן כעץ בוגר
סייפן תרבותי					+				גר	
סיסם הודי							+	+	נטוע	מוגן כעץ בוגר
ספרקסיס תלת-גוני			+					+	גר	
עפרית הכף				+					גר	
פיטולקה דו-ביתית							+		גר, נטוע	מוגן כעץ בוגר
פיקוס בנימינה								+	גר	מוגן כעץ בוגר
פיקוס התאנה	+					+			תרבות	מוגן כעץ בוגר
פיקוס חלוד							+		גר, נטוע	מוגן כעץ בוגר
פיקוס מעוקם							+		גר, נטוע	מוגן כעץ בוגר
פיקוס צר-עלים								+	גר, נטוע	מוגן כעץ בוגר
פנסית דו-נוצית								+	גר, נטוע	מוגן כעץ בוגר
פרזיה	+								תרבות	
צבר מצוי	+	+	+			+	+		נטוע	
צפצפה מקוצעת							+		נטוע	מוגן כעץ בוגר
קזוארינה דקיקה	+		+	+	+				גר	מוגן כעץ בוגר
קזוארינה שבטבטית			+			+	+		גר	מוגן כעץ בוגר
קריית הפקאן			+				+		תרבות	
קריסה גדולת-פרחים	+				+				נטוע	
שלטית מקומטת			+						גר	מוגן כעץ בוגר
שסק								+	תרבות	
תבטיה הרדופית								+	תרבות	
תות לבן	+		+		+		+	+	נטוע	מוגן כעץ בוגר
סך הכול (n=50)	9	2	12	2	7	5	19	23		

3.5 צמחים גרים ופולשים

בתחום התכנית כלולים 28 מינים המוגדרים כמינים פולשים. תשריט 3 מציג את ריכוזי המינים הפולשים העיקריים בתכנית מש/1. המינים הפולשים הנם מינים גרים המייצרים כמויות גדולות של זרעים ומתרבים

במהירות תוך שהם דוחקים את הצמחייה המקומית (טבלה 8). רמת האיום של המינים הפולשים בישראל על פי דופור-דרור 2010 קובעת את מידת החומרה של הפלישה בישראל, כאשר רמה 4 הנה הגבוהה ביותר. למרות תכונותיהם הפולשניות, חלקם מוגנים כעצים בוגרים.

המינים הבעייתיים ביותר הם **שיטה כחלחלה ופלפון דמוי-אלה**. **שיטה כחלחלה** מכסה שטחים נרחבים במתחם תעש, והגורם היחיד שמונע את התפשטותה אל עבר שדות החמרה הנו החריש הנהוג בשטחי השדות בסוף האביב במסגרת ממשק למניעת שרפות. מינים בעייתיים נוספים הם **לכיד הנחלים** שגדל לאורך נחל הדורים ומתפשט בבתי גידול לחים, ו**חמצץ נטוי**, המתפשט בחורשות איקליפטוס.

טבלה 8: מינים גרים ופולשים שתועדו בתחום תכנית מש/1 לפי בתי גידול, וההגנה הסטטוטורית שלהם

שם הצמח	שדה בור	נחל	חורשות ושדרות	שיטה כחלחלה	כורכר	חמרה	חקלאות	מופר /בנוי	רמת איום בישראל	הגנה
אזדרכת מצויה	+		+		+		+		פולש - 1	מוגן כעץ בוגר
איקליפטוס המקור	+	+	+	+	+	+	+		פולש - 3	מוגן כעץ בוגר
דודוניה דביקה				+					גר ופולש	
דוחן נימי	+					+			גר ופולש	
ושינגטוניה חסונה	+						+	+	פולש - 1	מוגן כעץ בוגר
זיף-נוצה חבוי	+								פולש - 3	
חמצץ נטוי	+	+	+	+	+	+	+		פולש - 3	
טבק השיח				+		+			פולש - 4	
טיונית החולות	+			+	+	+	+	+	פולש - 4	
ירבז מופשל						+	+		גר ופולש	
ירבז שרוע						+	+		גר ופולש	
כנפון זהוב					+		+		פולש - 4	
לכיד הנחלים		+					+		פולש - 3	
לנטנה ססגונית	+	+	+	+	+		+		פולש - 4	
מכנף נאה								+	פולש - 1	מוגן כעץ בוגר
סולנום זיתני	+								פולש - 4	
פוקה קוצנית	+		+		+	+			גר ופולש	
פיקוס השדרות							+	+	פולש - 3	מוגן כעץ בוגר
פיקוס קדוש					+				פולש - 3	מוגן כעץ בוגר
פלפון דמוי-אלה	+			+		+		+	פולש - 4	מוגן כעץ בוגר
פרקינסוניה שיכנית						+	+	+	פולש - 3	
צחר כחלחל				+			+		גר ופולש	
צלקנית נאכלת		+							פולש - 4	
קייצת מסולסלת	+		+		+	+			פולש - 3	
קייצת קנדית	+	+	+	+	+	+	+		פולש - 3	
קיקיון מצוי	+	+	+			+	+		פולש - 3	
רב-מוץ מחוספס	+	+	+				+		גר ופולש	
שיטה כחלחלה	+	+	+	+	+	+	+	+	פולש - 4	
סך הכול (n=28)	16	9	10	10	11	14	17	7		

3.6 עצים בוגרים

בשנת 2016 נערך סקר עצים בוגרים מקיף במתחם אליהו בהתאם להנחיות של פקיד היערות. ממצאי הסקר הני"ל כוללים מפות עם מיקום וערכיות של העצים שנדגמו, טבלאות מפורטות עם נתוני העצים ותמונות מייצגות. טבלה 9 מסכמת את ממצאי הסקר שנערך במתחם אליהו. בסך הכול נסקר מדגם של כ-4,200 עצים מ-35 מינים המייצגים למעלה מ-20,000 עצים הגדלים במתחם.

העצים שערכיותם גבוהה מאוד הם ברובם עצי **איקליפטוס המקור** ותיקים וגדולים במיוחד (ראו למשל תמונה 33), וכן עצי **ברוש מצוי**, **פיקוס השדרות** ו**פיקוס השקמה**.

באביב 2018 בוצע סקר עצים כללי בשאר שטחי מש/1, בדגש על איתור פרטים בעלי ערכיות גבוהה מאוד, הן בתחומי החורשות והשדרות והן עצים בודדים ממינים מקומיים. במסגרת הסקר אותרו עצים נוספים בעלי ערכיות גבוהה וגבוהה מאוד – בעיקר עצי **איקליפטוס המקור** גדולי ממדים, וכן 2 עצי **פיקוס השקמה** נוספים על 3 השקמים שבמתחם אליהו (תמונה 32), עצי **שיזף מצוי** (תמונה 31), ועצי נוי גדולים בשטחי החקלאות שמחוץ למתחם תעש **כפיטולקה דו-ביתית**, **ברוש מצוי** ו**פיקוס מעוקם**.

עצים שנמצאו כבעלי ערכיות גבוהה יחסית (ציון ערכיות כוללת מ-14 ומעלה מתוך 20) מסומנים בתשריט 2.

תמונה 31: שיזף מצוי גדול בצפון-מזרח תעש השרון.

טבלה 9: סיכום ממצאי סקר העצים הבוגרים במתחם אליהו, 2016

ערכיות כוללת					מין העץ
סך הכול	גבוהה מאוד	גבוהה	בינונית	נמוכה	
2		2			אבוקדו
8		3	5		אורן ירושלים
5			3	2	אזדרכת מצויה
3,074	45	724	2,130	175	איקליפטוס המקור
1		1			איקליפטוס מסמרי
2			2		אשל היאור
49		3	46		אשל הפרקים
1			1		בוהיניה מגוונת
157	8	87	49	13	ברוש מצוי
1		1			ברוש קירח
1		1			גויאבה
2		2			דיפסיס משולש
10		2	8		וושנגטוניה חסונה
11		11			זית אירופי
2		1	1		חרוב מצוי
4		3	1		ינבוט לבן
2		2			כורזיה בקבוקית
3		1	2		מכנף נאה
1		1			מנגו
29		13	16		סיגלון עלי-מימוסה
5		3	2		סיגרוס רומנזוף
147		114	33		סיסם הודי
1			1		פיקוס בנימינה
5	1	3	1		פיקוס השדרות
3	3				פיקוס השקמה
2			2		פיקוס צר-עלים
3			3		פלפלון דמוי-אלה
3		3			פנסית דו-נוצתית
40		20	19	1	קזוארינה שבטבטית
1			1		קריית הפקאן
604			1	603	שיטה כחלחלה
3		1	2		שלטית מקומטת
1			1		שסק
6		6			תות לבן
3		2	1		תמר מצוי
4,192	57	1,010	2,331	794	סך הכול

תמונה 32: פיקוס השקמה בדרום-מזרח מתחם תעש

תמונה 33: פרט ענק של איקליפטוס המקור ליד נחל הדרים

3.7 פטריות

בסקר השדה שנערך ע"י החלה"ט בליבת תעש השרון (מנדלסון 2015) תועדו 12 מיני פטריות: **אחלמית ערומה, דורנית גלדנית, זיואית מצויצת, כישורית מרושתת** (עשרות פרטים במקבץ בודד), **מצילת גבעול, נקבובנית חורפית, פחוסית עגולה, פטרה דממנית, פטריית ב"מ, פרגודית נפוצה, שחרחרית ושסועה מצויה**.

4. חי

במהלך הסקרים נערכו תצפיות בבעלי-חיים במתחם תעש ובשטחים החקלאיים של מש/1. להלן מוצגות התצפיות שתועדו בכלל תעש השרון וממערב לכביש 4 בסקרי השדה השונים (פרומקין 2007-2018) ומנדלסון (2015) (תשריט 4). בסך הכול תועדו 101 מיני בעלי-חיים: 52 מיני חולייתנים ולפחות 49 מינים של חסרי-חוליות. למעט חסרי החוליות, שאינם מוגנים, מרבית החולייתנים מוגנים על-פי חוק ערכי טבע מוגנים (2005).

במתחם מש/1 אין מקורות מים זמינים לבעלי-חיים למעט בשטחים המושקים שבשטח הבנוי והמגוון ובשטחים החקלאיים המעובדים.

4.1 יונקים

מתחם תעש מגודר ואינו נגיש לתנועה חופשית של יונקים בינוניים וגדולים. עם זאת, פה ושם יש פרצות בגדר, דרכן יש תנועה זמנית של יונקים בינוניים פנימה והחוצה, עד שאלה נסגרות מחדש ע"י אנשי התחזוקה.

בתעש השרון תועדו 9 מיני יונקים בינוניים וקטנים, בתצפיות ישירות או על-פי עקבות וגללים, כולם מינים נפוצים שאינם בסיכון ואינם אנדמיים: **שועל מצוי, תן, נמייה, ארנבת, דרבן, קיפוד מצוי, חולד ועטלף פירות** (תמונה 34), וכן **חתול בית**. מינים אלה פעילים בעיקר בשעות החשכה בשטחים הפתוחים הנרחבים.

כמו כן, סביר שיש כאן מיני מכרסמים מלווי-אדם כעכבר מצוי וחולדות, כמו גם מיני עטלפי חרקים וקיפוד חולות.

כפי שכבר צוין, במאגרי המידע הממוחשבים – רט"ג ו-BioGIS – אין מידע על נוכחות יונקים במתחם.

תמונה 34: עטלף פירות על פיקוס השקמה.

4.2 זוחלים ודו-חיים

סקר הזוחלים בוצע במתחם תעש ביום 25/9/2017, זאת בנוסף על תצפיות אקראיות בזוחלים בחודשי האביב בשנים 2016 ו-2017 וסקר זוחלים שבוצע תוך כדי סקר השדה בחודשים מרץ עד מאי 2018. הסקר בוצע בהליכה רגלית לחיפוש בעלי-חיים פעילים, בהפיכת אבנים וחפצים שונים, ובחיפוש אחר שרידים וסימני פעילות (נשלים, גללים, עקבות).

בתחום התכנית ובקרבתו תועדו 10 מיני זוחלים (טבלה 10). מתוך המינים שתועדו, שניים נמצאים בסכנת הכחדה בישראל. **שנונית השפלה**, האופיינית לאדמות קלות (חול וחמרה) במישור החוף נמצאת בסכנת הכחדה חמורה (CR) בשל הרס בית גידולה הטבעי ע"י פיתוח לסוגיו. **צב-יבשה מצוי** הנו מין שעתידו בסכנה (VU). שאר המינים נפוצים ואין ביניהם מינים אנדמיים לישראל. מינים נוספים שתועדו בעבר בשרון עלולים להימצא בשטח מתחם תעש ולכן נכללו אף הם בטבלה 10. מידע זה לקוח מתצפיות של ארבל לוי בעבר, ממאגר המידע של מרכז זוחלים ודוחיים, מתצפיות עמיתים ומן הספרות ההרפטולוגית הזמינה. לכל המינים הללו הפוטנציאל, על סמך בתי הגידול הקיימים בשטח, להימצא בבתי הגידול השונים במתחם תעש ובשטחים הגובלים בו.

טבלה 10 : רשימת מיני הזוחלים שתועדו במרחב התכנית

סיכון אזורי לפי הספר האדום (דולב ופרבולוצקי 2002) : CR – בסכנת הכחדה חמורה; EN – בסכנת הכחדה; VU – עתידו בסכנה; NT – בסיכון נמוך; LC – לא בסיכון

שם המין	שם מדעי	מ/ש1	מקורות קודמים	סיכון אזורי
דו-חיים				
אילנית מצויה	<i>Hyla savignyi</i>		+	VU
חפרית מצויה	<i>Pelobates syriacus</i>		+	CR
טריטון הפסים	<i>Ommatotriton vittatus</i>		+	CR
צפרדע נחלים	<i>Pelophylax bedriagae</i>		+	NT
קרפדה ירוקה	<i>Bufo variabilis</i>		+	EN
זוחלים				
ארבע-קו מובהק	<i>Psammophis schokari</i>		+	LC
זיקית ים-תיכונית	<i>Chamaeleo chamaeleon</i>	+	+	LC
זעמן זיתני	<i>Platycephalus collaris</i>	+	+	LC
זעמן מטבעות	<i>Hemorrhis nummifer</i>		+	LC
זעמן שחור	<i>Dolichophis jugularis</i>	+	+	LC
חומט גמד	<i>Ablepharus rueppellii</i>		+	LC
חומט מנומר	<i>Eumeces schneideri</i>		+	LC
חומט פסים	<i>Trachylepis vittata</i>	+	+	LC
חנק	<i>Eryx jaculus</i>		+	LC
חרדון מצוי	<i>Stellagama stellio</i>	+	+	LC
ישימונית מצויה	<i>Stenodactylus sthenodactylus</i>		+	LC
לטאה זריזה	<i>Phoenicolacerta laevis</i>		+	LC
מחרוזת הטבעות	<i>Micrelaps muelleri</i>		+	VU
מניפנית מצויה	<i>Ptodactylus guttatus</i>	+	+	LC
נחושית חולות	<i>Chalcides sepsoides</i>		+	NT

שם המין	שם מדעי	מ/ש1	מקורות קודמים	סיכון אזורי
נחושית נחשונית	<i>Chalcides guentheri</i>		+	VU
נחושית עינונית	<i>Chalcides ocellatus</i>		+	LC
נחש מים	<i>Natrix tessellata</i>		+	NT
נחשיל מצוי	<i>Typhlops vermiculari</i>		+	LC
עין-חתול חברבר	<i>Telescopus fallax</i>		+	LC
עינחש	<i>Ophisops elegans</i>		+	LC
צב-יבשה מצוי	<i>Testudo graeca</i>	+	+	VU
צב ביצות	<i>Mauremys rivulata</i>		+	LC
צפע מצוי	<i>Daboia palaestinae</i>	+	+	LC
קמטן	<i>Pseudopus apodus</i>		+	NT
שחור ראש	<i>Rhynchocalamus melanocephalus</i>		+	LC
שלוון טלוא-ראש	<i>Eirenis rothii</i>		+	LC
שממית בתיים	<i>Hemidactylus turcicus</i>	+	+	LC
שממית עצים	<i>Mediodactylus kotschy</i>		+	LC
שנונית השפלה	<i>Acanthodactylus schreiberi</i>	+	+	CR
תלום-קשקשים מצוי	<i>Malpolon insignitus</i>		+	LC
סך הכול		10	36	

4.3 עופות

בסקרי השדה תועדו 33 מיני עופות, מתוכם 22 מינים יציבים באזור (טבלה 11). מינים רבים נוספים צפויים להזדמן למתחם בעונות הנדידה או לקנן בו. ברשימה לא נכללים מינים בסכנת הכחדה או מינים אנדמיים.

מבין המינים שאינם נפוצים מאוד יש לציין את **השעיר המצוי**, שתועד באמצע יוני 2016 בחורשת איקליפטוס במתחם אליהו, ולפי המועד בו נצפה, סביר שגם מקנן באתר, ונץ מצוי, שב-16/6/2016 תועד מקנן על גבי איקליפטוס גדול במיוחד עם 3 גוזלים בגיל שבועיים בערך. קן הנץ נמצא בסמוך לגבול הדרומי של תעש אליהו, קרוב לבתי רמת השרון. ליד הקן נמצאו נוצות של **פנינית** שככל הנראה ניצודה בפינת חי סמוכה באחת החצרות. ייתכן שיש קינון של נץ מצוי גם בצפון-מערב מתחם צור (אבנר רינות, מידע בע"פ, 2018). בסוף ספטמבר 2017 תועד זוג של **בז עצים** על איקליפטוס גדול באזור נחל הדרים, שככל הנראה מקנן במקום.

אתרי הקינון הרלוונטיים לעופות היציבים נמצאים בעיקר בחורשות ובשטחים המגוננים, בהם יש צמחיית נוי ותרבות נטועה, ומזון למינים מלווי אדם. חלק מהמינים מוצאים את מזונם גם מחוץ למתחם, בשטחים המגוננים של רמת השרון. מינים מלווי-אדם **כדור הבית, צוצלת ויונת בית**, מקננים גם במבנים.

ברשימת העופות כלולים מינים פולשים ומתפרצים **כדורה, תוכי נזירי, דור הבית ועורב אפור**. כמו כן, באזור החקלאי יש נוכחות של **מיינה מצויה** – מין גר ופולש.

טבלה 11 : רשימת מיני העופות שתועדו בתכנית מש/1, ובית גידולם המועדף

שם המין	סטטוס	בית גידול מועדף
אדום חזה	חורף	חורשה ועצים
אנפית הבקר	יציב	שדה
בולבול	יציב	מופר ומגונן
בז מצוי	יציב	עצים ושדה
בז עצים	מקייץ ומקנן	עצים
דוחל שחור-גרון	חורף	שדה
דרור הבית	יציב	מופר ובנוי
דררה	יציב	עצים
חגלה	יציב	שדה
יונת בית	יציב	שדה, מופר ובנוי
ירגז' מצוי	יציב	עצים
כרוון	יציב	שדה
לבן חזה	יציב	שדה וחורשה
מאיינה מצויה	יציב, פולש	מופר ובנוי
נחליאלי לבן	חורף	שדה
נץ מצוי	יציב	עצים ומגונן
נקר סורי	יציב	חורשה
סיקסק	יציב	שטח פתוח
סנונית רפתות	חולף	שטח פתוח
עורב אפור	יציב	עצים ומגונן
עורבני	יציב	עצים ומגונן
עלווית חורף	חולף	שיחים ועצים
עפרוני מצויץ	יציב	שדה
עקב חורף	חולף	שטח פתוח ועצים
פרוש מצוי	חורף	שדה
פשוש	יציב	שדה ושיחים
צופית	יציב	עצים וגינן
צוצלת	יציב	עצים ושטח בנוי
שחרור	יציב	עצים וגינן
שליו	חולף	שדה
שעיר מצוי	מקייץ ומקנן	חורשה
תוכי נזירי	פליט תרבות	עצים
תור הצווארון	יציב	עצים ושטח בנוי

4.4 חסרי-חוליות

במרחב תעש השרון ובקרבתו תועדו כ-50 מינים של חסרי-חוליות, בתוכם 10 מיני פרפרים, 11 מיני חיפושיות, חגבים, גמלי-שלמה, עכבישים, שבלולים, עקרב, נדל ועוד (טבלה 12). רשימה זו הנה חלקית. עיקר הפעילות של חסרי החוליות תועדה בשטחי השדות ובקרחות בין החורשות, שם נמצאים פרחי הבר האטרקטיביים לפרפרים, לחיפושיות ולמרבית המינים האחרים. ברשימת חסרי-החוליות יש רק מינים נפוצים, שאינם מוגנים. תועד בוודאות מין אחד גר – **שבלול הגינה**.

טבלה 12: חסרי-חוליות שתועדו במרחב התכנית (סקר נוכחי ומנדלסון 2015)

חסרי חוליות	קבוצה
ארינמל ב"מ	ארינמליים
גמל-שלמה מקלי	גמלי-שלמה
גמל-שלמה (חד-עין?)	גמלי-שלמה
מצחן	חגביים
מושית השבע <i>Coccinella septempunctata</i>	חיפושית
מושית השלוש-עשרה <i>Hippodamia variegata</i>	חיפושית
פרחית שעירה <i>Tropinota squalida pilosa</i>	חיפושית
פרחית אביגיל <i>Oxythyrea abigail</i>	חיפושית
יקרונית אדומת-חזה <i>Certallum ebulinum</i>	חיפושית
פימליה <i>Pimelia</i> sp.	חיפושית
יקרונית אגפנתיה <i>Agapanthia suturalis</i>	חיפושית
פרחית נעמי <i>Oxythyrea noemi</i>	חיפושית
רפואנית <i>Meloe</i> sp.	חיפושית
ארודית <i>Erodium</i> sp.	חיפושית
טריכודית הפסים <i>Trichodes affinis</i>	חיפושית
דבורת הדבש	דבוראים
טיחת שחורת-חזה	דבוראים
צרעה מזרחית	דבוראים
דובון הקורים	דובוניים
דובון יפהפה	דובוניים
סמבריק <i>Adscita statice</i>	סמבריקיים
זנב-סמונית נאה	פרפר
כחליל האספסת	פרפר
כתום-כנף המצלתיים	פרפר
לבנין התלתן	פרפר
נמפית החורשף	פרפר
נמפית הסרפד	פרפר
לבנין לימוני	פרפר
לבנין האשחר	פרפר
לבנין הרכפה	פרפר
לבנין הכרוב	פרפר

חסרי חוליות	קבוצה
אדמון מצויר <i>Pyrrhocoris apterus</i>	פשפש
שפירית אדומה	שפיראים
תיקן בר ב"מ	תיקנאים
תנשמית ב"מ	תנשמיתיים
פלוסית גמה <i>Autographa gamma</i>	תנשמיתיים
<i>Lycosa</i> sp.	עכביש
<i>Zoropsis</i> sp.	עכביש
כדורית אדומה	עכביש
סרטביש הפרחים	עכביש
כסופי דק-פסים	עכביש
ענבלן	עכביש
עביד שחום	עקרב
רבגף חום	פרוק-רגליים
רבנדל ארסי	פרוק-רגליים
נמלת-קציר חולית	נמלים
שבלול הגינה	שבלולים
שבלולון מצוי	שבלולים

37. יקרונית אדומת-חזה

36. פרחית נעמי

35. פרחית שעירה

40. פימליה

39. זבלית

38. רפואנית כחולה

43. יקרונית *Agapanthia suturalis*

42. כסופי דק-פסים

41. אדמון מצויר *Pyrrhocoris apterus*

46. שבלול הגינה – מין פולש

45. דובון יפהפה על שיזף מצוי

44. "עכביש זאב" *Lycosa* sp.

תמונות 35-46: מיני פרוקי-רגליים שתועדו במתחם תעש

5. סיכום

בשטחים שנסקרו במתחם תעש השרון ובקרבתו בעשור האחרון תועדו כ-50 מיני חולייתנים, כ-50 מיני חסרי-חוליות וכ-450 מיני צמחים. בתוכם, יותר מ-80 מינים של צמחי חולות, חמרה וכורכר המאפיינים את נופי השרון ההיסטוריים. בתי גידול אלה הולכים ומצטמצמים במהירות במישור החוף בכלל ובשרון בפרט בשל פיתוח אינטנסיבי בעשרות השנים האחרונות – בעיקר בינוי למגורים, למסחר ולתעשייה, תשתיות וחקלאות מודרנית. במתחם תעש השרון כולו נמצאו 15 מיני צמחים בסכנת הכחדה המוגדרים כצמחים אדומים, 3 מינים על סף איים, 27 צמחי בר מוגנים, ו-22 מינים אנדמיים או תת-אנדמיים.

כמו כן, גדלים במרחב מש/1 עשרות-אלפי עצי נוי ותרבות נטועים – בעיקר יערות ושדרות של **איקליפטוס המקור**, **ברוש מצוי** ו**קזוארינה**, לצד חורש של **שיטה כחלחלה** – מין גר ופולש. בסקר העצים הבוגרים שהתבצע במתחם אליהו, אותרו כ-60 עצים בערכיות גבוהה מאוד, ומעל 1,000 עצים בערכיות גבוהה. נחל הדרים, שלאורכו תועדו כמה מהעצים הגדולים והמרשימים ביותר, ביניהם 3 עצי **פיקוס השקמה**, הוא גם אחד מתאי השטח המאולחים ביותר במיני צמחים גרים ופולשים, ובעיקר **בשיטה כחלחלה**. עשרות עצים נוספים בערכיות גבוהה מאוד נמצאים גם בשאר שטחי תעש השרון, שם נערך סקר עצים כללי.

בתי הגידול הערכיים ביותר במתחם תעש הנם שטחי הבתה העשבונית על קרקעות החמרה החולית בשדות הבור ובבתרונות חמרה שבכל אחד מהם תועדו כ-280 מיני צמחים, בהשוואה ל-215 ביערות הנטועים, כ-170 בשולי חורש שיטה כחלחלה ובמשטחי כורכר, וכ-85 עד 95 בשטחי חקלאות מעובדים, בערוץ נחל הדרים ובשטחים בנויים או מופרים. בדומה, בשדות נמצא עושר המינים הרגילים הגבוה ביותר.

במתחם תעש נמצאים ריכוזי פריחה של 4 מיני תורמוסים, ובמיוחד **תורמוס צהוב**, שבשנים האחרונות אוכלוסיותיו הולכות ונעלמות מנופי השרון לאור הפגיעה המתמשכת בשטחים הפתוחים בשל פיתוח חקלאי, בינוי ותשתיות. התורמוס הצהוב מכסה שטחים נרחבים בשדות הבור של מתחם תעש (כ-50 דונם) וצפיפותו מגיעה לאלפי פרטים בדונם היוצרים מרבדי פריחה מרשימים (עד 30 פרטים במ"ר!), שלא ניתן לראות כמותם בכל רחבי השרון.

שדות הבור במתחם תעש נחרשים לקראת סוף האביב, ובכך נמנעת התחדשות והתפשטות של צמחייה רב-שנתית מעוצה, כדוגמת שיטה כחלחלה, המשתלטת על שטחים בהם לא מתבצע חריש.

יש להדגיש כי החריש הרדוד, שנועד לצמצום סכנת שרפות, מדמה משטר עיבוד מסורתי בו אין שימוש בחומרי דישון והדברה, בשונה משטחי החקלאות האינטנסיבית המודרנית בשדות החמרה של השרון מחוץ למתחם תעש, בצד המזרחי של הגדר. משטר עיבוד זה הוא המאפשר את קיום המגוון הביולוגי שבעבר אפיין את השרון, ובמיוחד את ריבוי המינים הנדירים ממשפחת הפרפרניים (מיני **תורמוס**, **אספסת**, **כף-עוף ותלתן**) שמצליחים להתקיים בקרקעות חוליות דלות בחנקן. בשטחי חקלאות המדושנים בחנקן מאבדים הפרפרניים את יתרונם התחרותי לטובת בני משפחת הדגניים והמורכבים, ולפיכך תפוצתם הולכת ומצטמצמת עד כדי סכנת הכחדה.

השטח אטרקטיבי גם לבעלי-חיים. ראויים לציון ארבעה מיני דורסים – **שעיר מצוי**, **נץ מצוי**, **בז מצוי** ו**בז עצים** – המקננים על עצי איקליפטוס בחורשות. בעונת הפריחה, יש שפע חרקים הנמשכים לפרחי הבר. כמו כן, תועדה במתחם תעש ובשטחים החקלאיים שממזרח לגדר הלטאה **שנונית השפלה**, שהנה מין אופייני לקרקעות קלות במישור החוף, וכיום נמצאת בסכנת הכחדה חמורה בשל הרס בית גידולה הטבעי.

מתחם תעש השרון מהווה אי של טבע שמור יחסית בלב שטחים פגועים. חשיבותו הבוטנית הגבוהה של מתחם תעש השרון אינה באה לידי ביטוי רק ברמה המקומית, אלא אף ברמה הארצית, כ-hot spot של צמחים נדירים וכבית גידול מייצג המשמר מאפיינים בוטניים היסטוריים של הקרקעות החוליות בשרון. עם זאת, עושר המינים הנוכחי של המינים הרגישים לפיתוח הנו שברירי למדי – שינויים בממשק השטח הפתוח, לרבות הפסקת החריש בסוף האביב, גורמים להשתלטות של מינים רב-שנתיים מעוצים, ביניהם צמחים גרים ופולשים, שדוחקים את הצמחייה המקומית.

תמונה 47: אבקוע של זיקית ים-תיכונית, ספטמבר 2017.

6. מקורות

- אמתי, פ' ובוסקילה, ע'. 2001. מדריך לזוחלים ודוחיים בישראל. "כתר" הוצאה לאור.
- בר, א' וחיימוביץ, ג'. 2013. זוחלים ודו-חיים בישראל- מדריך שדה. רשות הטבע והגנים.
- דולב, ע' ופרבולוצקי, א' (עורכים). 2002. הספר האדום של החולייתנים בישראל. רשות הטבע והגנים והחברה להגנת הטבע.
- דופור-דרור, ז'אן-מארק. 2010. הצמחים הפולשים בישראל. רט"ג והמשרד להגנת הסביבה.
- דופור-דרור, ז'אן-מ'. 2016. הנחיות למניעת התבססות וטיפול בצמחים פולשים בתכנון והקמת מתקנים וקווים של חברת מקורות. החלה"ט, מקורות ורט"ג.
- לוי, א'. תצפיות שדה.
- מדינת ישראל. 2005. אכרזת גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה (ערכי טבע מוגנים), התשס"ה – 2005.
- מדינת ישראל. 2008. חוק התכנון והבנייה (תיקון מס' 89), התשס"ט – 2008.
- מנדלסון ע'. 2015. סקר ליבת תעש השרון – 2015, דו"ח מסכם. החברה להגנת הטבע.
- פיינברון-דותן נ' ודנין א'. 1998. המגדיר לצמחי-בר בארץ ישראל, הוצאת כרטא.
- פרגמן, א', פליטמן, ע', הלר, ד' ושמידע, א'. 1999. רשימת צמחי הבר של ארץ-ישראל וסביבותיה. רת"ם ורשות הטבע והגנים.
- פרומקין, ר', שמידע, א', ספיר, י', פרגמן-ספיר, אורי וליון, נ'. 2004. צמחים נכחדים בישראל. עמ' 41-43 מתוך פרומקין, ר., חנין, ד. ואידלמן, ע. סימני חיים 2003. מרכז השל ומכון ירושלים לחקר ישראל. הוצאת בבל.
- פרומקין ר'. 2007. סקר ערכי טבע במתחם צור, תעש השרון, הרצליה. מוגש לרשות מקרקעי ישראל. פנימי.
- פרומקין ר'. 2008. סקר ערכי טבע במתחם תעש השרון. מוגש לרשות מקרקעי ישראל. פנימי.
- פרומקין, ר'. 2012. סקר עצים בוגרים במתחם צור, תעש השרון. מוגש לרשות מקרקעי ישראל. פנימי.
- פרומקין ר'. 2016. סקר עצים בוגרים במתחם אליהו, תעש השרון. מוגש לרשות מקרקעי ישראל. פנימי.
- פרומקין, ר'. 2017. סקר טבע במתחם אליהו, תעש השרון. אביב 2016-אביב 2017. פנימי.
- רשות הטבע והגנים. 2017. מאגר מידע אקולוגי ממוחשב.
- שמידע, א' ופולק, ג'. 2007. הספר האדום : צמחים בסכנת הכחדה בישראל. כרך א'. רשות הטבע והגנים.
- שמידע, א', פולק, ג' ופרגמן-ספיר, א'. 2011. הספר האדום : צמחים בסכנת הכחדה בישראל. כרך ב'. רשות הטבע והגנים.

BioGIS. 2017. <http://www.biogis.huji.ac.il/heb/home.html>

Dufour-Dror J-M. 2012. Alien Invasive Plants in Israel. INPA and Ministry of Environmental Protection.

נספחים

נספח 1: רשימת הצמחים בתכנית מש/1 לפי בתי גידולם

שם הצמח	שדה בור	נחל	חורשות ושדרות	שיטה כחלחלה	כורכר	חמרה	חקלאות	מופר/בנוי
אבוקדו							+	+
אגבה אמריקאית			+				+	
אדמדמית פלשתית	+							
אורן ירושלים			+			+		
אזדרכת מצויה	+		+		+		+	
אזוביון דגול						+		
אזנב מצוי	+		+	+	+	+	+	+
איטן החולות				+		+		
איטן מרצעני				+				
איקליפטוס המקור	+	+	+	+	+	+	+	
איקליפטוס מסמרי			+			+		
אירוס ארם-נהריים							+	
אלביציה צהובה							+	
אלוי עצי					+			
אלון השעם								+
אלון התבור						+		
אלית המפרק	+		+	+	+	+	+	+
אלמוות הכסף	+					+		
אלקנת הצבעים					+	+		
אלת המסטיק			+	+	+	+		+
אמיך קוצני	+	+	+	+	+	+		
אמיתיה גדולה							+	
אמיתיה קיצית							+	
אספסת איטלקית	+			+	+	+		+
אספסת החוף	+		+	+	+	+		
אספסת החילזון			+	+	+			+
אספסת הים	+				+	+		
אספסת הכתרים	+			+		+		
אספסת מצויה	+	+	+	+		+	+	
אספסת עדשתית	+				+			
אספסת קטועה	+			+		+		+
אספרג ארוך-עלים	+	+	+	+	+	+	+	
אספרג החורש			+			+	+	+
אסתר מרצעני	+				+			
אפון נמוך	+					+		
אצבען מאדים	+					+		
ארבע-כנפות מצויות	+		+			+		
ארכובית ארץ-ישראלית	+	+	+	+		+		
ארכובית שבטבטית	+	+	+	+	+	+	+	
ארנריה מצויה				+	+	+		
אשבל ערבי	+							
אשל היאור	+		+	+				

שם הצמח	שדה בור	נחל	חורשות ושדרות	שיטה כחלחלה	כורכר	חמרה	חקלאות	מופר/בנוי
אשל הפרקים								+
בוגנוויליה נאה							+	+
בוהיניה מגוונת								+
בוצין מפורץ	+			+	+		+	
בן-חיטה אריכא						+	+	
בן-חיטה ביצני	+		+	+		+		
בן-חיטה רב-אנפין	+		+	+	+	+	+	
בן-חצב יקינתוני						+		
בקיה ארץ-ישראלית			+			+		+
בקיה מצויה	+		+		+	+		
בקיה צרפתית	+		+	+		+		
בקיה שעירה	+				+	+		
בקיה תרבותית	+	+	+	+	+	+		
ברומית אדמונית				+				
ברומית הגגות	+							
ברומית המטאטא				+		+		
ברומית מאוגדת	+		+	+		+		
ברומית ספרדית	+	+	+	+		+	+	
ברומית עקרה	+	+	+			+		
ברומית שעירה	+	+	+	+		+		
ברוניקה לבנה			+					
ברוש מצוי							+	+
ברוש קירח								+
ברקן סורי	+	+	+			+		
בת-חול ארץ-ישראלית	+				+	+		
גדילן מצוי	+	+	+	+		+	+	
גויאבה	+							
גומא הפקעים	+					+	+	
גומא הקרקפת					+			
גזיר דקיק	+	+	+			+		
גזיר המפרקים			+	+		+		+
גזיר מזיק			+	+		+		
גזר החוף	+		+	+	+	+	+	
גזר יושב	+							
גזר מצוי	+	+	+		+	+		
גזר קיפח	+		+	+		+	+	
גפן היין		+						
גרגרנית גלילנית	+							+
גרגרנית ערבית	+					+		
גרניון גזור	+	+	+			+		
גרניון הארגמן	+	+	+	+	+	+		+
גרניון עגול	+	+	+	+		+		
גרניון רך	+		+	+	+			+
דבקה דקיקה						+		
דבקה זיפנית	+	+	+	+	+	+	+	
דבקת החומות			+	+	+	+		

שם הצמח	שדה בור	נחל	חורשות ושדרות	שיטה כחלחלה	כורכר	חמרה	חקלאות	מופר/בנוי
דבקת פלשת						+		
דבשה הודית				+		+		
דבשה מחורצת	+		+				+	
דגנה הודית							+	
דגנין בירותי			+					
דגנין מצוי	+		+	+	+	+		
דו-שן שעיר							+	
דודוניה דביקה				+				
דוחן נימי	+					+		
דורית השדה	+	+	+			+		
דורת ארם-צובא	+						+	
דטורה זקופת-פרי							+	
דיפסיס משולש							+	+
דלעת-נחש מצויה		+						
דלעת-נחש סורית						+		
דק-זנב קשתני						+		
דרדית מצויה						+		
דרדר הקורים	+	+		+		+		
דרכנית שעירה	+		+	+	+	+		+
הגה מצויה	+		+					
הדס מצוי	+		+			+		
היפוכריס קירח	+		+	+	+	+		+
הרדוף הנחלים	+							+
ווינגטוניה חסונה	+						+	+
ולריינית משולחפת	+							
ורניקה מבריקה			+			+		
זהבית שרונית תת-מין שרוני	+					+		
זון אשון	+		+	+	+	+	+	+
זיף-נוצה חבוי	+							
זיף-נוצה מחוספס	+			+	+			
זית אירופי		+		+			+	+
זמזומית מצויה	+				+			
זנב-ארנבת ביצני	+		+		+	+		+
זנב-עקרב שיכני	+	+	+	+	+	+		+
זנב-שועל מצוי	+							
זעזועית גדולה	+		+			+		
זעזועית קטנה			+					
זערורית קטנה	+				+			
זעריר כוכבי			+					
זקן-סב מצוי	+		+		+	+		
זקן-תיש ארוך	+		+	+	+	+		
זקן שעיר	+		+	+	+	+		+
חבלבל החוף					+	+		
חבלבל השדה	+	+	+			+		
חבלבל כפני						+		
חוח עקוד	+			+	+			
חולית מצרית	+							

שם הצמח	שדה בור	נחל	חורשות ושדרות	שיטה כחלחלה	כורכר	חמרה	חקלאות	מופר/בנוי
חומעת ראש-הסוס	+	+	+	+	+	+	+	+
חורשף השבכה						+		
חזרן מצוי							+	
חיטה תרבותית							+	
חילף החולות	+	+	+	+	+	+		
חבלוב החוף	+	+		+	+	+		
חבלוב השמש	+					+		
חבלוב זוחל	+							
חבלוב מצוי	+	+	+	+	+	+		
חבלוב משונשן			+					
חבלוב פעוט	+		+			+		
חבלוב צר-עלים	+							
חלוקה ננסית	+		+	+	+	+		
חלמית גדולה	+					+		
חלמית מצויה	+		+				+	
חלמית קטנת-פרחים							+	
חמנית תרבותית	+							
חמצץ נטוי	+	+	+	+	+	+	+	
חמצץ קטן	+							
חסה כחולת-פרחים			+			+		
חסת המצפן	+				+		+	+
חפורית מוזרה	+		+					+
חפורית מצויה						+		
חצב מצוי	+	+	+			+		
חרדל לבן	+		+			+		
חרוב מצוי								+
חרחבינה מכחילה		+				+		
חרצית משוננת	+		+			+		
חרצית עטורה	+	+	+	+	+	+	+	
חשפונית עדינה			+					
טבק השיח				+		+		
טופח ארוך-עמוד	+							
טופח גדול	+	+	+	+	+	+		
טופח ירושלים			+					
טופח מצוי	+	+				+		
טופח נאה	+		+	+	+	+		
טיין דביק	+	+	+	+	+	+		
טינית החולות	+			+	+	+	+	+
טקומית הכף			+					
יבלית מצויה	+	+		+	+	+		
ינבוט השדה								+
ינבוט לבן					+			+
ירבז מופשל						+	+	
ירבז שרוע						+	+	
כדן קטן-פרחים	+				+			
כוכבית מצויה	+				+			

שם הצמח	שדה בור	נחל	חורשות ושדרות	שיטה כחלחלה	כורכר	חמרה	חקלאות	מופר/בנוי
כוכבן מצוי			+					
כוריזה בקבוקית								+
כליינית מצויה	+		+	+	+	+		
כלנית מצויה			+	+		+		
כנפון זהוב					+		+	
כסיה סטוארט								+
כסמנתה אתיופית			+					
כף-אוזן האשפות							+	+
כף-אוזן לבנה		+					+	+
כף-עוף מנוצה	+		+	+		+		
כף-עוף פחוסה	+	+	+	+	+	+	+	
כרבולת מצויה	+		+	+	+	+		
כרוב החוף	+	+	+	+	+	+	+	
כשות ב.מ.						+		
כתמה עבת-שורשים						+		
לוגפייה צרפתית	+		+	+	+	+		+
לוטוס דקיק	+							
לוטוס מכסיף				+	+			
לוטוס מצוי	+	+	+	+	+	+		+
לוטוס ריסני	+		+			+		
לוטוס שעיר	+		+	+		+		
לוטוס מרווני					+	+		
לוטמית דביקה						+		
לוטמית ערבית						+		
לוליינית מעובה			+					
לועית קטנה	+		+	+	+	+		
לוף ירוק	+	+	+	+	+	+		
לוף מנומר	+			+			+	
לופית מצויה	+	+	+		+	+		+
לחך בשרני	+					+		
לחך כרתי						+		
לחך מלבין						+		
לחך מצוי	+		+				+	
לכיד הנחלים		+					+	
לנטנה ססגונית	+	+	+	+	+		+	
לנטנה עדינה			+					
לפתית מצויה					+	+		
לשון-פר מצויה		+				+		
לשון-שור מגובבת	+	+	+	+	+	+		
לשישית הצבעים	+					+		
מוצית קוצנית	+				+			
מחטנית משובלת	+		+	+	+	+		
מילה סורית								+
מיש דרומי								+
מכנף נאה								+
מלוח קיפח	+				+			

שם הצמח	שדה בור	נחל	חורשות ושדרות	שיטה כחלחלה	כורכר	חמרה	חקלאות	מופר/בנוי
מלחית אשלגנית		+	+					
מנגו								+
מסוריים מצויים			+	+	+			
מסרק שולמית	+	+	+			+		
מעוג כרתי	+	+						
מצילות החוף	+		+		+	+		
מצילות מצוייצות	+	+	+	+	+	+		
מצלתיים מצויות	+		+	+	+	+		+
מקור-חסידה ארוך	+		+			+		
מקור-חסידה גדול	+	+				+		+
מקור-חסידה חלמית	+					+		
מקור-חסידה יפה	+		+	+	+	+		
מקור-חסידה מפוצל	+		+		+	+		
מקור-חסידה מצוי	+		+	+		+		
מקור-חסידה תל-אביבי	+		+	+		+		
מרגנית השדה	+		+	+	+	+		
מרווה מצויה						+		
מרור הגינות	+		+	+	+	+		+
מרסיה זעירה	+			+	+	+		
מרסיה יפהפייה	+		+	+		+		
מרקולית מצויה	+	+	+	+	+	+	+	
מררית החוף	+		+	+		+		
משיין גליליני	+				+	+		
משנצת קוצנית	+		+	+	+			
משערת זהובה	+		+		+			
מתנן שעיר					+	+		
נורית המלל			+					
נזמית לופתת	+	+	+	+				
נזרית חופית					+			
נימית ממולענת	+		+	+	+	+		
ניסנית דו-קרנית	+			+				
ניסנית זיפנית	+		+		+	+	+	+
ניסנית שיכנית	+		+	+	+	+		
נץ-חלב מפושק	+		+			+		
נר-הלילה המפוצל					+	+		+
נרקיס תרבותי	+				+	+		
נשרן הדוחן	+	+	+	+	+	+		
נשרן צפוף	+	+	+	+		+	+	
סביון אביבי	+	+	+	+	+	+	+	
סביון יפו	+	+			+	+		
סגולית נאה					+	+		
סגינה זעירה	+				+	+		
סולנום זיתני	+							
סולנום שחור	+							
סולנום שעיר	+		+	+		+	+	
סחלב פרפרני			+	+				

שם הצמח	שדה בור	נחל	חורשות ושדרות	שיטה כחלחלה	כורכר	חמרה	חקלאות	מופר/בנוי
סחלב קדוש				+	+	+		
סיגלון עלי-מימוזה							+	+
סייגרוס רומנזוף							+	+
סייפן התבואה			+			+		
סייפן תרבותי					+			
סיסם הודי							+	+
סיסן אשון	+		+	+				
סיסנית הגינות	+							
סירה קוצנית						+		
סלק מצוי	+					+		
סמר מצוי	+	+		+				
סמר קרקפתי	+							
ספרקסיס תלת-גוני			+					+
סרפד צורב			+				+	
סרפד קרומי	+	+	+		+			
עבדקן מצוי				+				
עולש מצוי	+			+		+		
עוקץ-עקרב ריחני	+							
עוקצר מצוי	+		+	+	+	+		
עירית גדולה	+					+		
עירית צרת-עלים		+						
עכנאי שרוע	+	+				+		
עלקלוק דביק						+		
עלקת חרוקה	+							
עלקת מוטל	+		+			+		
עפרית הכף				+				
ערבז דק-פרחים				+		+		
ערבז החוף						+		
ערבז משוכל	+				+			
עשנן יהודה	+	+	+	+		+		
עשנן מטפס	+		+	+		+		+
עשנן צפוף		+						
פוקה קוצנית	+		+			+		
פטל קדוש	+					+		
פיטולקה דו-ביתית							+	
פילגון מצוי			+					
פילגון צמיר	+					+		
פיקוס בנימינה								+
פיקוס השדרות							+	+
פיקוס השקמה	+	+	+			+		
פיקוס התאנה	+		+					
פיקוס חלוד							+	
פיקוס מעוקם							+	
פיקוס צר-עלים								+
פיקוס קדוש					+			
פלפלון דמוי-אלה	+			+		+		+

שם הצמח	שדה בור	נחל	חורשות ושדרות	שיטה כחלחלה	כורכר	חמרה	חקלאות	מופר/בנוי
פנסית דו-נוצתית								+
פעמונית גפורה						+		
פרג אגסי	+	+	+					
פרג זיפני	+			+		+		
פרג נחות (שרוני)	+		+		+	+	+	+
פרזיה	+							
פרסה דלת-תרמילים	+		+		+	+		
פרסה רבת-תרמילים	+		+	+	+	+		+
פרסיון גדול			+			+		
פרע מסולסל	+		+	+	+	+		
פרקינסוניה שיכנית						+	+	+
פשתה אשונה				+	+			
פשתנית זעירה						+		
פשתנית יפו	+							
צבעוני ההרים	+		+	+		+		
צבר מצוי	+	+	+			+	+	
צהרון מצוי	+					+		
צורית גבוהה				+				
צחר כחלחל				+			+	
ציפורני-חתול ארץ-ישראליות	+			+		+		
ציפורני-חתול מצויות	+	+	+	+		+		
ציפורנית לילית	+			+				
ציפורנית מגוונת	+	+	+	+		+		
ציפורנית צרפתית	+		+		+	+		+
ציפורנית שחומה	+		+			+		
צלבית עשבונית			+	+	+	+		+
צללית ים-תיכונית	+		+	+		+		
צללית כלאיים	+					+		
צלף קוצני						+		
צלקנית נאכלת		+						
צמרנית הסלעים	+		+	+	+	+		+
צנון מצוי	+	+	+		+	+	+	+
צפצפה מקוצעת							+	
קדד בירות	+				+	+		
קדד האנקולים	+			+	+		+	
קדד האצבעות	+					+		
קדד הטבעות	+				+	+		
קדד ספרדי	+		+			+		
קוטב מצוי	+				+	+		
קורטם דק	+	+		+		+		
קזוארינה דקיקה	+		+	+	+			
קזוארינה שבטבטית			+			+	+	
קחון החוף	+			+		+		
קחון מצוי	+				+	+		
קחונית מצויה	+		+	+	+	+	+	+
קידה שעירה	+	+	+	+	+	+	+	

שם הצמח	שדה בור	נחל	חורשות ושדרות	שיטה כחלחלה	כורכר	חמרה	חקלאות	מופר/בנוי
קיטה סוככנית						+		
קיטה רותמית	+	+	+	+	+	+		
קייצנית עטופה								
קייצת מסולסלת	+		+		+	+		
קייצת קנדית	+	+	+	+	+	+	+	
קיקיון מצוי	+	+	+			+	+	
קנה-סוכר מצוי				+		+		
קנה מצוי					+		+	
קצח השדה	+					+		
קרדה מכסיפה	+		+	+	+	+		
קרדמין שעיר			+			+		
קריית הפקאן			+				+	
קריסה גדולת-פרחים	+				+			
קרנונית דביקה	+		+					
קיסולה מכונפת			+			+		
קרצף מבורך	+	+	+	+	+	+		+
רב-מוץ מחוספס	+	+	+				+	
רב-פרי בשרני	+		+	+	+			
רב-פרי מצוי	+		+		+	+		
רגלת הגינה							+	
רותם המדבר			+	+	+	+		
רכפה מזרחית	+					+		
רקפת מצויה	+				+	+		
שברק מלבין	+		+			+		
שברק מצוי (צר-עלים)				+				
שברק משובל	+			+				+
שברק משונן	+		+	+	+	+		
שברק נטוי	+		+	+	+			
שום ארדל	+					+		
שום גבוה	+		+			+		
שום האבקנים						+		
שום משולש	+				+	+		
שום קצר	+		+			+		
שום תל-אביב	+					+		
שומר פשוט						+		
שומרר בואסיה			+					
שופרית כרתית	+		+	+	+	+		
שיבולת-שועל מתפרקת	+		+	+	+	+		
שיבולת-שועל נפוצה	+	+	+	+	+	+	+	
שיזף מצוי	+			+				
שיטה כחלחלה	+	+	+	+	+	+	+	
שילשון סרגלני	+		+			+		
שלח ספרדי	+		+	+	+	+		
שלטית מקומטת			+					
שמשון סגלגל						+		
שמשונית הטיפין						+		

שם הצמח	שדה בור	נחל	חורשות ושדרות	שיטה כחלחלה	כורכר	חמרה	חקלאות	מופר/בנוי
שנית שוות-שיניים	+					+		
שסיע ערבי	+							
שסק								+
שעורת הבולבוסין						+		
שעורת העכבר							+	
שעורת התבור	+	+	+	+		+		
שעלב מקופח	+	+	+			+		
שפתן מצוי			+	+				
שקד מצוי	+							
שרביטן מצוי	+	+		+		+	+	
שוכנית החוף	+		+					
ששית מצויה	+		+			+		
תבטיה הרדופית								+
תגית מצויה						+		
תודרה מעובה			+	+				
תודרה סייגית				+		+	+	
תורמוס ארץ-ישראלי	+		+	+	+	+	+	
תורמוס צהוב	+	+	+	+	+	+		+
תורמוס צר-עלים	+	+	+	+	+	+		
תורמוס שעיר	+		+	+	+	+		
תות לבן	+		+		+		+	+
תלת-מלען מצוי			+	+	+	+		
תלתן אלמוות	+					+		
תלתן ארץ-ישראלי	+		+	+	+	+	+	
תלתן בלוטי	+		+	+	+	+		
תלתן דגול	+				+	+		
תלתן דו-גוני	+		+			+		
תלתן דוקרני			+			+		
תלתן הארגמן						+		
תלתן הכפתורים	+		+	+	+	+		
תלתן הקצף	+		+			+		+
תלתן חקלאי	+		+	+	+	+		+
תלתן כוכבי			+					
תלתן לביד	+		+	+	+	+	+	
תלתן פלשתי	+		+	+	+	+		
תלתן קיפודני			+	+				
תמר מצוי	+	+					+	+
סך הכול (n=448)	279	86	215	167	162	278	93	84

נספח 2: תכונות מיני הצמחים הנמצאים במתחם תעש אליהו

¹ דותן-פיינברון ודנין, 1991

² פרגמן וחובריו 1999

³ דופור-דרור 2010, 2012, 2016

⁴ אתר "צמחיית ישראל ברשת" 2017

⁵ חוק ערכי טבע מוגנים, 2005

⁶ תיקון 89 לחוק התכנון והבנייה, 2008

המידע עודכן על בסיס ידע אישי.

אנדמיות: EC – אנדמי למישור החוף של סיני, ישראל ולבנון; EU – אנדמי לישראל.

שם הצמח	צורת חיים ^{1,2}	כורטיפ ¹	מינים לא-מקומיים ³	שכיחות ^{2,1} ארצית	שכיחות ⁴ בשרון	מוגן ^{5,6}	אנדמיות ²	חול
אבוקדו	עץ		תרבות					
אגבה אמריקאית	עשבוני רב-שנתי	אמריקאי	תרבות					
אדמדמת פלשתית	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני	מצוי					+
אורן ירושלים	עץ	ים-תיכוני	נפוץ	נטוע	מוגן			
אזדרכת מצויה	עץ		פולש - 1		מוגן כעץ בוגר			
אזוביון דגול	בן-שיח	ים-תיכוני	נדיר					+
אזנב מצוי	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו-טורני	נפוץ					
איטן החולות	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני	מצוי					+
איטן מרצעני	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני	מצוי					
איקליפטוס המקור	עץ	אוסטרלי	פולש - 3		מוגן כעץ בוגר			
איקליפטוס מסמרי	עץ	אוסטרלי	גר		מוגן כעץ בוגר			
אירוס ארם-נהריים	גאופיט	ים-תיכוני	תדיר	נטוע	מוגן			
אלביציה צהובה	עץ		נטוע		מוגן כעץ בוגר			
אלוי עצי	בן-שיח		גר					
אלון השעם	עץ		נטוע		מוגן כעץ בוגר			
אלון התבור	עץ	ים-תיכוני	נפוץ		מוגן			
אלית המפרק	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני	מצוי					+
אלמוות הכסף	עשבוני רב-שנתי	ים-תיכוני	נפוץ					
אלקנת הצבעים	עשבוני רב-שנתי	ים-תיכוני	נפוץ					+
אלת המסטיק	שיח	ים-תיכוני	נפוץ					
אמ"ך קוצני	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני	נפוץ					
אמיתה גדולה	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני	נפוץ מאוד					
אמיתה קיצית	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני	נפוץ מאוד					
אספסת איטלקית	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני	נדיר מאוד					+
אספסת החוף	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני	מצוי					+
אספסת החילזון	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני	נדיר מאוד					+
אספסת הים	עשבוני רב-שנתי	ים-תיכוני	מצוי					+
אספסת הכתרים	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני	מצוי					
אספסת מצויה	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי, ים-תיכוני ואירנו-טורני	נפוץ מאוד					

שם הצמח	צורת חיים ^{1,2}	כורטיפי ¹	מינים לא- מקומיים ³	שכיחות ארצית ^{1,2}	שכיחות בשרון ⁴	מוגן ^{5,6}	אנדמיות ²	חול
אספסת עדשתית	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו-טורני		נפוץ				
אספסת קטועה	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
אספרג ארוך-עלים	מטפס	ים-תיכוני וסהרו-ערבי		מצוי				+
אספרג החורש	מטפס	ים-תיכוני		נפוץ				
אסתר מרצעני	צמח חד-שנתי	אמריקאי		נפוץ מאוד				
אפון נמוך	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו-טורני		מצוי				
אצבען מאדים	צמח חד-שנתי	טרופי		נפוץ				
ארבע-כנפות מצויות	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
ארכובית ארץ-ישראלית	עשבונ רב-שנתי	ים-תיכוני וסהרו-ערבי		מצוי			EC	+
ארכובית שבטבטית	עשבונ רב-שנתי	ים-תיכוני ואירנו-טורני		נפוץ מאוד				
ארנריה מצויה	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי, ים-תיכוני ואירנו-טורני		נפוץ				
אשבל ערבי	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				
אשל היאור	עץ או שיח	סהרו-ערבי		נפוץ מאוד		מוגן		
אשל הפרקים	עץ או שיח	סודני		מצוי		מוגן		
בוגנוויליה נאה	מטפס		גר					
בוהיניה מגוונת	עץ		תרבות			מוגן כעץ בוגר		
בוצין מפורץ	דו-שנתי	ים-תיכוני ואירנו-טורני		נפוץ מאוד				
בן-חיטה אריכא	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				
בן-חיטה ביצני	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
בן-חיטה רב-אנפין	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
בן-חצב יקינתוני	גאופיט	ים-תיכוני		מצוי		מוגן		
בקיה ארץ-ישראלית	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
בקיה מצויה	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו-טורני		נפוץ				
בקיה צרפתית	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				
בקיה שעירה	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי, ים-תיכוני ואירנו-טורני		מצוי				+
בקיה תרבותית	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
ברומית אדמונית	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני, אירנו-טורני וסהרו-ערבי		מצוי	נדיר			
ברומית הגגות	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני, אירנו-טורני וסהרו-ערבי		נפוץ מאוד				
ברומית המטאטא	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו-טורני		נפוץ מאוד				
ברומית מאוגדת	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
ברומית ספרדית	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו-טורני		נפוץ				
ברומית עקרה	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו-טורני		מצוי				
ברומית שעירה	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				+
ברוניקה לבנה	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				
ברוש מצוי	עץ	ים-תיכוני		נפוץ	נטוע	מוגן כעץ בוגר		

שם הצמח	צורת חיים ^{1,2}	כורטיפ ¹	מינים לא- מקומיים ³	שכיחות ארצית ^{1,2}	שכיחות בשרון ⁴	מוגן ^{5,6}	אנדמיות ²	חול
ברוש קירח	עץ		גר			מוגן כעץ בוגר		
ברקן סורי	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ מאוד				
בת-חול ארץ-ישראלית	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני, אירנו-טורני וסהרו-ערבי		מצוי				+
גדילן מצוי	חד-שנתי או דו-שנתי	ים-תיכוני ואירנו-טורני		נפוץ מאוד				
גויאבה	עץ		תרבות					
גומא הפקעים	עשבוני רב-שנתי	ים-תיכוני, אירנו-טורני וטרופי		נפוץ				
גומא הקרקפת	עשבוני רב-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				+
גזיר דקיק	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו-טורני		נפוץ				
גזיר המפרקים	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי, ים-תיכוני ואירנו-טורני		מצוי				
גזיר מזיק	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי ואירנו-טורני		מצוי				
גזר החוף	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				+
גזר יושב	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו-טורני		מצוי				
גזר מצוי	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				
גזר קיפח	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ מאוד				
גפן היין	מטפס		תרבות					
גרגרנית גלילית	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				+
גרגרנית ערבית	צמח חד-שנתי	סהרו-ערבי		נפוץ	נדיר			
גרניון גזור	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי וים-תיכוני		מצוי				
גרניון הארגמן	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				
גרניון עגול	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי, ים-תיכוני ואירנו-טורני		נפוץ				
גרניון רך	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי וים-תיכוני		מצוי				
דבקה דקיקה	צמח חד-שנתי	אירנו-טורני		מצוי	נדיר מאוד			
דבקה זיפנית	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי, ים-תיכוני ואירנו-טורני		נפוץ				
דבקת החומות	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				
דבקת פלשת	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נדיר		EI		+
דבשה הודית	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נדיר למדי				
דבשה חרוצה	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				
דגנה הודית	צמח חד-שנתי	סובטרופי וטרופי	גר	נפוץ מאוד				
דגנין בירותי	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו-טורני		נפוץ מאוד				
דגנין מצוי	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו-טורני		מצוי				
דו-שן שער	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי, ים-תיכוני וסהרו-ערבי	גר	נפוץ מאוד				
דודוניה דביקה	שיח		פולש	נפוץ מאוד				

שם הצמח	צורת חיים ^{1,2}	כורטיפ ¹	מינים לא- מקומיים ³	שכיחות ארצית ^{1,2}	שכיחות בשרון ⁴	מוגן ^{5,6}	אנדמיות ²	חול
דוחן נימי	צמח חד-שנתי	אמריקאי	פולש	מצוי				
דורית השדה	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי וים- תיכוני		מצוי				
דורת ארם-צובא	עשבוני רב- שנתי	סובטרופי וטרופי		נפוץ מאוד				
דטורה זקופת-פרי	צמח חד-שנתי	רב-אזורי, טרופי	גר	נפוץ				
דיפסיס משולש	עץ		גר	נפוץ מאוד		מוגן כעץ בוגר		
דלעת-נחש מצויה	עשבוני רב- שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
דלעת-נחש סורית	עשבוני רב- שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
דק-זנב קשתני	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו- טורני		מצוי				
דרדית מצויה	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו- טורני		נפוץ				
דרדר הקורים	חד-שנתי או דו-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ			EC	+
דרכנית שעירה	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי, ים- תיכוני ואירנו- טורני		מצוי				
הגה מצויה	עשבוני רב- שנתי	ים-תיכוני ואירנו- טורני		נפוץ				
הדס מצוי	שיח	ים-תיכוני		נדיר	נטוע	מוגן		
היפוכריס קירח	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי, ים- תיכוני ואירנו- טורני		נדיר מאוד				+
הרדוף הנחלים	שיח	ים-תיכוני		נפוץ	נטוע			
ושינגטוניה חסונה	עץ		מאוזרח - 1	נפוץ מאוד		מוגן כעץ בוגר		
ולריינית משולחפת	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו- טורני		נפוץ				
ורוניקה מבריקה	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי, ים- תיכוני ואירנו- טורני		מצוי				
זהבית שרונית תת- מין שרוני	גאופיט	ים-תיכוני ואירנו- טורני		נדיר למדי			EI	+
זון אשון	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו- טורני		מצוי				
זיף-נוצה חבי	עשבוני רב- שנתי		פולש - 3	נפוץ מאוד				
זיף-נוצה מחוספס	עשבוני רב- שנתי	ים-תיכוני ואפריקאי		מצוי				
זית אירופי	עץ או שיח	ים-תיכוני		מצוי	נטוע	מוגן		
זמזומית מצויה	גאופיט	ים-תיכוני		נפוץ			ES	
זנב-ארנבת ביצני	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				+
זנב-עקרב שיכני	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
זנב-שועל מצוי	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
זעזועית גדולה	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				
זעזועית קטנה	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי, ים- תיכוני ואירנו- טורני		מצוי				
זערורית קטנה	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				

שם הצמח	צורת חיים ^{1,2}	כורטיפ ¹	מינים לא- מקומיים ³	שכיחות ארצית ^{1,2}	שכיחות בשרון ⁴	מוגן ^{5,6}	אנדמיות ²	חול
זעיר כוכבי	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו-טורני		מצוי				
זקן-סב מצוי	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו-טורני		נפוץ				
זקן-תיש ארוך	רב-שנתי או דו-שנתי	ים-תיכוני ואירנו-טורני		נפוץ				
זקן שעיר	עשבוני רב-שנתי	ים-תיכוני, אירנו-טורני וסהרו-ערבי		נפוץ מאוד				
חבלבל החוף	עשבוני רב-שנתי	ים-תיכוני		מצוי			EL	+
חבלבל השדה	עשבוני רב-שנתי	טרופי		נפוץ מאוד				
חבלבל כפני	עשבוני רב-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
חוח עקוד	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
חולית מצרית	צמח חד-שנתי	אירנו-טורני וסהרו-ערבי		מצוי				+
חומעת ראש-הסוס	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				+
חורש השבכה	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				
חזרן מצוי	עשבוני רב-שנתי		נטוע					
חיטה תרבותית	צמח חד-שנתי		תרבות					
חילף החולות	עשבוני רב-שנתי	סודני		מצוי				+
חלבלוב החוף	עשבוני רב-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				+
חלבלוב השמש	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי וים-תיכוני		נפוץ				
חלבלוב זוחל	צמח חד-שנתי	אמריקאי	גר	נפוץ מאוד				
חלבלוב מצוי	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי, ים-תיכוני ואירנו-טורני		נפוץ מאוד				
חלבלוב משונשן	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				
חלבלוב פעוט	צמח חד-שנתי	אירנו-טורני וסהרו-ערבי		מצוי	נדיר מאוד			
חלבלוב צר-עלים	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי וים-תיכוני		מצוי				
חלוקה ננסית	טפיל	ים-תיכוני		נפוץ				+
חלמית גדולה	חד-שנתי או דו-שנתי	אירו-סיבירי וים-תיכוני		מצוי				
חלמית מצויה	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו-טורני		נפוץ				
חלמית קטנת-פרחים	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו-טורני		נפוץ מאוד				
חמנית תרבותית	צמח חד-שנתי	אמריקאי	תרבות					
חמצץ נטוי	גאופיט	טרופי	פולש - 3	נפוץ				
חמצץ קטן	חד-שנתי או רב-שנתי	טרופי	גר	מצוי				
חסה כחולת-פרחים	רב-שנתי או דו-שנתי	ים-תיכוני ואירנו-טורני		נדיר				

שם הצמח	צורת חיים ^{1,2}	כורטיפי ¹	מינים לא- מקומיים ³	שכיחות ארצית ^{1,2}	שכיחות בשרון ⁴	מוגן ^{5,6}	אנדמיות ²	חול
חסת המצפן	חד-שנתי או רב-שנתי	אירו-סיבירי, ים- תיכוני ואירנו- טורני		נפוץ מאוד				
חפורית מוזרה	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו- טורני		נפוץ				
חפורית מצויה	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				
חצב מצוי	גאופיט	ים-תיכוני		נפוץ מאוד		מוגן		
חרדל לבן	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי, ים- תיכוני ואירנו- טורני		נפוץ מאוד				
חרוב מצוי	עץ	ים-תיכוני		נפוץ		מוגן		
חרחבינה מכחילה	רב-שנתי או דו-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ מאוד				
חרצית משוננת	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				
חרצית עטורה	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ מאוד				
חשפונית עדינה	חד-שנתי או רב-שנתי	ים-תיכוני ואירנו- טורני		מצוי	נדיר	מוגן		
טבק השיח	שיח	טרופי	פולש - 4	נפוץ				
טופח ארוך-עמוד	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				
טופח גדול	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
טופח ירושלים	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
טופח מצוי	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי, ים- תיכוני ואירנו- טורני		נפוץ				
טופח נאה	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				
טיון דביק	בן-שיח או רב- שנתי	ים-תיכוני		נפוץ מאוד				
טיונית החולות	חד-שנתי או דו-שנתי	אמריקאי	פולש - 4					+
טקומית הכף	שיח	טרופי	גר					
יבלית מצויה	עשבוני רב- שנתי	טרופי		נפוץ מאוד				
יבוט השדה	בן-שיח או שיח	אירנו-טורני		נפוץ מאוד				
יבוט לבן	עץ	גר				מוגן כעץ בוגר		
ירבוז מופשל	צמח חד-שנתי	רב-אזורי	גר ופולש	נפוץ מאוד				
ירבוז שרוע	צמח חד-שנתי	אמריקאי	גר ופולש	נפוץ מאוד				
כדן קטן-פרחים	גאופיט	ים-תיכוני		מצוי				
כוכבית מצויה	צמח חד-שנתי	טרופי		מצוי				
כוכבן מצוי	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
כוריזיה בקבוקית	עץ	גר				מוגן כעץ בוגר		
כליינית מצויה	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
כלנית מצויה	גאופיט	ים-תיכוני		נפוץ מאוד		מוגן		
כנפון זהוב	צמח חד-שנתי	אמריקאי	פולש - 4	נפוץ				
כסיה סטוארט	שיח	גר						
כסמנתה אתיופית	גאופיט	גר						
כף-אווז האשפות	צמח חד-שנתי	רב-אזורי, טרופי		נפוץ מאוד				
כף-אווז לבנה	צמח חד-שנתי	רב-אזורי, טרופי		נפוץ מאוד				
כף-עוף מנוצה	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נדיר				+
כף-עוף פחוסה	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				
כרבולת מצויה	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				

שם הצמח	צורת חיים ^{1,2}	כורטיפ ¹	מינים לא- מקומיים ³	שכיחות ארצית ^{1,2}	שכיחות בשרון ⁴	מוגן ^{5,6}	אנדמיות ²	חול
כרוב החוף	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני וסהר- ערבי		נפוץ				+
כשות ב.מ.	צמח חד-שנתי							
כתמה עבת-שורשים	גאופיט	ים-תיכוני		נפוץ				
לוגפייה צרפתית	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				
לוטוס דקי'ק	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				
לוטוס מכסיף	עשבוני רב- שנתי	ים-תיכוני		נפוץ מאוד				+
לוטוס מצוי	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				
לוטוס ריסני	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נדיר				
לוטוס שעיר	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				+
לוטם מרווני	בן-שיח או שיח	ים-תיכוני		נפוץ				
לוטמית דביקה	בן-שיח	ים-תיכוני		נפוץ				
לוטמית ערבית	בן-שיח	ים-תיכוני		מצוי				
לוליינית מעובה	גאופיט	ים-תיכוני		מצוי				
לועית קטנה	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
לוף ירוק	גאופיט	ים-תיכוני		מצוי				
לוף מנומר	גאופיט	ים-תיכוני		מצוי				
לופית מצויה	עשבוני רב- שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
לחך בשרני	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				+
לחך כרתי	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ מאוד				
לחך מלבין	עשבוני רב- שנתי	ים-תיכוני וסהר- ערבי		מצוי				
לחך מצוי	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ מאוד				
לכיד הנחלים	צמח חד-שנתי	טרופי	פולש - 3	נפוץ				
לנטנה ססגונית	שיח		פולש - 4					
לנטנה עדינה	שיח		גר					
לפתית מצויה	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו- טורני		נפוץ מאוד				
לשון-פר מצויה	חד-שנתי או דו-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
לשון-שור מגובבת	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				+
לשישית הצבעים	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו- טורני		נפוץ				
מוצית קוצנית	חד-שנתי או רב-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
מחטנית משובלת	צמח חד-שנתי	סהר-ערבי		נפוץ				+
מילה סורית	עץ	מזרח ים-תיכוני ומערב אירנו- טורני	נטוע	נדיר	נטוע	מוגן		
מיש דרומי	עץ	ים-תיכוני	נטוע	נדיר	נטוע	מוגן		
מכנף נאה	עץ		מאוזרח - 1			מוגן כעץ בוגר		
מלוח קיפח	שיח	ים-תיכוני וסהר- ערבי		נפוץ				
מלחית אשלגנית	צמח חד-שנתי	רב-אזורי		נפוץ				
מנגו	עץ	תרבות						
מסוריים מצויים	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				

שם הצמח	צורת חיים ^{1,2}	כורטיפי ¹	מינים לא- מקומיים ³	שכיחות ארצית ^{1,2}	שכיחות בשרון ⁴	מוגן ^{5,6}	אנדמיות ²	חול
מסרק שולמית	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי, ים- תיכוני ואירנו- טורני		נפוץ				
מעוג כרתי	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ מאוד				
מצילות החוף	גאופיט	ים-תיכוני		נפוץ			EC	+
מצילות מצוייצות	גאופיט	ים-תיכוני ואירנו- טורני		נפוץ מאוד				
מצלתיים מצויות	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו- טורני		נפוץ				
מקור-חסידה ארוך	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו- טורני		מצוי				
מקור-חסידה גדול	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
מקור-חסידה חלמית	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו- טורני		נפוץ				
מקור-חסידה יפה	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				+
מקור-חסידה מפוצל	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				+
מקור-חסידה מצוי	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו- טורני		נפוץ				
מקור-חסידה תל- אביב	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ			EL	+
מרגנית השדה	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי, ים- תיכוני ואירנו- טורני		נפוץ מאוד				
מרווה מצויה	עשבוני רב- שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
מרור הגינות	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי, ים- תיכוני ואירנו- טורני		נפוץ מאוד				
מרסיה זעירה	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נדיר מאוד	נדיר			+
מרסיה יפהפייה	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ			EC	+
מרקולית מצויה	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי וים- תיכוני		נפוץ				
מררית החוף	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי			EC	+
משיין גליליני	עשבוני רב- שנתי	ים-תיכוני, אירנו- טורני, סהרו-ערבי וטרופי		נפוץ				
משנצת קוצנית	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				+
משערת זהובה	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו- טורני		נפוץ				
מתנן שעיר	שיח	ים-תיכוני וסהרו- ערבי		מצוי				+
נורית המלל	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
נזמית לופתת	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי, ים- תיכוני ואירנו- טורני		נפוץ				
נזרית חופית	צמח חד-שנתי	סהרו-ערבי		מצוי				+
נימית ממולענת	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו- טורני		נפוץ				
ניסנית דו-קרנית	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני וסהרו- ערבי		נפוץ מאוד				
ניסנית זיפנית	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ מאוד				

שם הצמח	צורת חיים ^{1,2}	כורטיפי ¹	מינים לא- מקומיים ³	שכיחות ארצית ^{1,2}	שכיחות בשרון ⁴	מוגן ^{5,6}	אנדמיות ²	חול
ניסנית שיכנית	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ			EY	+
נץ-חלב מפושק	גאופיט	ים-תיכוני		נדיר	נדיר			
נר-הלילה המפוצל	חד-שנתי או רב-שנתי	אמריקאי	גר	נדיר מאוד	נדיר מאוד			
נרקיס תרבותי	גאופיט	ים-תיכוני	תרבות	נפוץ				
נשרן הדוחן	עשבוני רב- שנתי	ים-תיכוני		נפוץ מאוד				
נשרן צפוף	עשבוני רב- שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
סביון אביבי	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו- טורני		נפוץ				
סביון יפו	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ			EC	+
סגולית נאה	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי, ים- תיכוני ואירנו- טורני		מצוי	נדיר			
סגינה זעירה	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי, ים- תיכוני ואירנו- טורני		מצוי				
סולנום זיתני	בן-שיח או רב- שנתי	אמריקאי	פולש - 4	נפוץ				
סולנום שחור	חד-שנתי או רב-שנתי	אירו-סיבירי, ים- תיכוני ואירנו- טורני		מצוי				
סולנום שעיר	חד-שנתי או רב-שנתי	אירו-סיבירי, ים- תיכוני ואירנו- טורני		מצוי				
סחלב פרפרני	גאופיט	ים-תיכוני		נפוץ	מוגן			
סחלב קדוש	גאופיט	ים-תיכוני		מצוי	מוגן			+
סיגלון עלי-מימוזה	עץ		גר		מוגן כעץ בוגר			
סייגרוס רומנזוף	עץ		גר		מוגן כעץ בוגר			
סייפן התבואה	גאופיט	ים-תיכוני ואירנו- טורני		נפוץ	מוגן			
סייפן תרבותי	גאופיט		גר					
סיסם הודי	עץ	טרופי	נטוע		מוגן כעץ בוגר			
סיסן אשון	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ מאוד				
סיסנית הגינות	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
סירה קוצנית	בן-שיח	ים-תיכוני		נפוץ				
סלק מצוי	חד-שנתי או רב-שנתי	אירו-סיבירי, ים- תיכוני ואירנו- טורני		נפוץ				
סמר מצוי	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי, ים- תיכוני ואירנו- טורני		מצוי				
סמר קרקפתי	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי, ים- תיכוני ואפריקאי		נדיר מאוד				+
ספרקסיס תלת-גוני	גאופיט		גר					
סרפד צורב	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי וים- תיכוני		נפוץ מאוד				
סרפד קרומי	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				
עבדקן מצוי	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני, אירנו- טורני, סהרו-ערבי וטרופי		נפוץ				

שם הצמח	צורת חיים ^{1,2}	כורטיפי ¹	מינים לא- מקומיים ³	שכיחות ארצית ^{1,2}	שכיחות בשרון ⁴	מוגן ^{5,6}	אנדמיות ²	חול
עולש מצוי	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו-טורני		נפוץ מאוד				
עוקץ-עקרב ריחני	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו-טורני		נדיר				
עוקצר מצוי	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו-טורני		נפוץ				
עירית גדולה	גאופיט	ים-תיכוני		נפוץ מאוד				
עירית צרת-עלים	צמח חד-שנתי	סהרו-ערבי וסודני		נפוץ מאוד				
עכנאי שרוע	עשבוני רב-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ מאוד				
עלקלוק דביק	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				
עלקת חרוקה	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו-טורני		נפוץ				
עלקת מוטל	צמח חד-שנתי	אירנו-טורני		נפוץ				
עפרית הכף	שיח	גר						
ערבז דק-פרחים	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו-טורני		מצוי				
ערבז החוף	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נדיר מאוד	נדיר			+
ערבז משוכל	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו-טורני						+
עשנן יהודה	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				
עשנן מטפס	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי וים-תיכוני		מצוי				
עשנן צפוף	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				
פוקה קוצנית	צמח חד-שנתי	אמריקאי	גר ופולש	מצוי				
פטל קדוש	שיח	ים-תיכוני ואירנו-טורני		נפוץ				
פיטולקה דו-ביתית	עץ	גר, נטוע				מוגן כעץ בוגר		
פילגון מצוי	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
פילגון צמיר	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
פיקוס בנימינה	עץ	גר				מוגן כעץ בוגר		
פיקוס השדרות	עץ	פולש - 3				מוגן כעץ בוגר		
פיקוס השקמה	עץ	טרופי		מצוי		מוגן		
פיקוס התאנה	עץ או שיח	ים-תיכוני ואירנו-טורני	תרבות	מצוי		מוגן כעץ בוגר		
פיקוס חלוד	עץ	גר, נטוע				מוגן כעץ בוגר		
פיקוס מעוקם	עץ	גר, נטוע				מוגן כעץ בוגר		
פיקוס צר-עלים	עץ	גר, נטוע				מוגן כעץ בוגר		
פיקוס קדוש	עץ	פולש - 3				מוגן כעץ בוגר		
פלפלון דמוי-אלה	עץ או שיח	אמריקאי	פולש - 4	מצוי		מוגן כעץ בוגר		
פנסית דו-נוצתית	עץ	גר, נטוע				מוגן כעץ בוגר		
פעמונית גפורה	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי			EC	+
פרג אגסי	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				
פרג זיפני	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו-טורני		מצוי				
פרג נחות (שרוני)	צמח חד-שנתי	סהרו-ערבי		נפוץ מאוד				+
פרזיה	גאופיט	תרבות						
פרסה דלת-תרמילים	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
פרסה רבת-תרמילים	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				

שם הצמח	צורת חיים ^{1,2}	כורטיפי ¹	מינים לא- מקומיים ³	שכיחות ארצית ^{1,2}	שכיחות בשרון ⁴	מוגן ^{5,6}	אנדמיות ²	חול
פרסיון גדול	שיח	ים-תיכוני		נפוץ				
פרע מסולסל	עשבוני רב- שנתי	ים-תיכוני ואירנו- טורני		נפוץ				
פרקינסוניה שיכנית	עץ או שיח	אמריקאי	פולש - 3	מצוי				
פשתה אשונה	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
פשתנית זעירה	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו- טורני		מצוי				
פשתנית יפו	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נדיר			EI	+
צבעוני ההרים	גאופיט	ים-תיכוני		מצוי		מוגן		+
צבר מצוי	בן-שיח או שיח	אמריקאי	נטוע					
צהרון מצוי	גאופיט	ים-תיכוני ואירנו- טורני		נפוץ				
צורית גבוהה	בן-שיח	ים-תיכוני		נפוץ	נטוע			
צחר כחלחל	עץ	אמריקאי	פולש					
ציפורני-חתול ארץ- ישראליות	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נדיר			EL	
ציפורני-חתול מצויות	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו- טורני		נפוץ מאוד				
ציפורנית לילית	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי	נדיר			
ציפורנית מגוונת	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
ציפורנית צרפתית	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי וים- תיכוני		מצוי				
ציפורנית שחומה	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי	נדיר			
צלביט עשבונית	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				+
צלליט ים-תיכונית	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				
צלליט כלאיים	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו- טורני		מצוי				
צלף קוצני	רב-שנתי או שיח	ים-תיכוני		נפוץ מאוד				
צלקנית נאכלת	בן-שיח	דרום-אפריקני	פולש - 4	מצוי				
צמרנית הסלעים	בן-שיח	ים-תיכוני ואירנו- טורני		נפוץ מאוד				
צנון מצוי	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי וים- תיכוני		נפוץ				
צפצפה מקוצעת	עץ	אמריקאי	נטוע			מוגן כעץ בוגר		
קדד בירותי	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נדיר				+
קדד האנקולים	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
קדד האצבעות	צמח חד-שנתי	סהרו-ערבי		מצוי	נדיר מאוד			
קדד הטבעות	צמח חד-שנתי	סהרו-ערבי		מצוי				
קדד ספרדי	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				
קוטב מצוי	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי, ים- תיכוני ואירנו- טורני		נפוץ				
קורטס דק	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
קזוארינה דקיקה	עץ		גר			מוגן כעץ בוגר		
קזוארינה שבטבטית	עץ		גר			מוגן כעץ בוגר		
קחון החוף	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ			EC	+
קחון מצוי	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני, אירנו- טורני וסהרו-ערבי		נפוץ מאוד				

שם הצמח	צורת חיים ^{1,2}	כורטיפי ¹	מינים לא- מקומיים ³	שכיחות ארצית ^{1,2}	שכיחות בשרון ⁴	מוגן ^{5,6}	אנדמיות ²	חול
קחוונית מצויה	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				+
קידה שעירה	שיח	ים-תיכוני		נפוץ מאוד				
קיטה סוכנית	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נדיר מאוד				+
קיטה רותמית	רב-שנתי או דו-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ מאוד				
קייצנית עטופה	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
קייצת מסולסלת	צמח חד-שנתי	טרופי	פולש - 3	נפוץ מאוד				
קייצת קנדית	צמח חד-שנתי	טרופי	פולש - 3	נפוץ מאוד				
קיקיון מצוי	שיח	סובטרופי וטרופי	פולש - 3	מצוי				
קנה-סוכר מצרי	עשבוני רב- שנתי	ים-תיכוני, אירנו- טורני וסהרו-ערבי		מצוי				
קנה מצוי	עשבוני רב- שנתי	טרופי		נפוץ מאוד				
קצח השדה	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי, ים- תיכוני ואירנו- טורני		נפוץ				+
קרדה מכסיפה	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
קרדמין שעיר	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי וים- תיכוני		מצוי				
קריית הפקאן	עץ		תרבות					
קריסה גדולת-פרחים	שיח		נטוע					
קרנונית דביקה	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי, ים- תיכוני ואירנו- טורני		מצוי				
קרטולה מכונפת	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
קרצף מבוך	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו- טורני		מצוי				
רב-מוץ מחוספס	עשבוני רב- שנתי	טרופי	גר ופולש	מצוי				
רב-פרי בשרני	צמח חד-שנתי	סהרו-ערבי		נפוץ				+
רב-פרי מצוי	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי וים- תיכוני		נפוץ מאוד				
רגלת הגינה	צמח חד-שנתי	רב-אזורי, טרופי		נפוץ מאוד				
רותם המדבר	שיח	סהרו-ערבי		נפוץ מאוד		מוגן		+
רכפה מזרחית	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				+
רקפת מצויה	גאופיט	ים-תיכוני		נפוץ מאוד		מוגן		
שברק מלבין	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				
שברק מצוי (צר-עלים)	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				+
שברק משובל	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				
שברק משונן	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני וסהרו- ערבי		מצוי				+
שברק נטוי	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו- טורני		מצוי				
שום ארדל	גאופיט	ים-תיכוני ואירנו- טורני		מצוי				
שום גבוה	גאופיט	ים-תיכוני ואירנו- טורני		נפוץ		מוגן		
שום האבקנים	גאופיט	ים-תיכוני ואירנו- טורני		נפוץ				
שום משולש	גאופיט	ים-תיכוני		נפוץ				

שם הצמח	צורת חיים ^{1,2}	כורטיפ ¹	מינים לא- מקומיים ³	שכיחות ארצית ^{1,2}	שכיחות בשרון ⁴	מוגן ^{5,6}	אנדמיות ²	חול
שום קצר	גאופיט	ים-תיכוני ואירנו-טורני		מצוי				+
שום תל-אביב	גאופיט	ים-תיכוני		מצוי			EI	+
שומר פשוט	עשבוני רב-שנתי	ים-תיכוני ואירנו-טורני		נפוץ מאוד				
שומר בואסיה	עשבוני רב-שנתי	ים-תיכוני ואירנו-טורני		מצוי				+
שופרית כרתית	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
שיבולת-שועל מתפרקת	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ מאוד				
שיבולת-שועל נפוצה	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו-טורני		נפוץ מאוד				
שיזף מצוי	עץ	סודני		נפוץ מאוד		מוגן		
שיטה כחלחלה	עץ או שיח	אוסטרלי	פולש - 4	נפוץ מאוד				
שילשון סרגלני	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני וסהרו-ערבי		מצוי				+
שלח ספרדי	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
שלטית מקומטת	עץ	גר				מוגן כעץ בוגר		
שמשון סגלגל	בן-שיח	סהרו-ערבי		מצוי				+
שמשונית הטיפין	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי וים-תיכוני		נדיר מאוד				+
שנית שוות-שיניים	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי, ים-תיכוני ואירנו-טורני		נדיר				
שסיע ערבי	צמח חד-שנתי	אירנו-טורני וסהרו-ערבי		נפוץ	נדיר מאוד			
שסק	עץ		תרבות					
שעורת הבולבוסין	עשבוני רב-שנתי	ים-תיכוני ואירנו-טורני		נפוץ				
שעורת העכבר	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו-טורני		נפוץ מאוד				
שעורת התבור	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו-טורני		נפוץ				
שעלב מקופח	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נדיר למדי				+
שפתן מצוי	גאופיט	ים-תיכוני		נפוץ		מוגן		
שקד מצוי	עץ או שיח	ים-תיכוני ואירנו-טורני		מצוי	נטוע	מוגן		
שרביטן מצוי	שיח	ים-תיכוני		נפוץ				
שרוכנית החוף	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נדיר מאוד	נדיר			+
ששית מצויה	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו-טורני		נפוץ				
תבטיה הרדופית	שיח		תרבות					
תגית מצויה	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
תודרה מעובה	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני וסהרו-ערבי		נפוץ	נדיר			
תודרה סייגית	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו-טורני		נפוץ מאוד				
תורמוס ארץ-ישראלי	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי			EC	+
תורמוס צהוב	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נדיר				+
תורמוס צר-עלים	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי		מוגן		+
תורמוס שעיר	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נדיר				+

שם הצמח	צורת חיים ^{1,2}	כורטיפ ¹	מינים לא- מקומיים ³	שכיחות ארצית ^{1,2}	שכיחות בשרון ⁴	מוגן ^{5,6}	אנדמיות ²	חול
תות לבן	עץ		נטוע			מוגן כעץ בוגר		
תלת-מלען מצוי	עשבוני רב- שנתי	אירו-סיבירי, ים- תיכוני ואירנו- טורני		מצוי				
תלתן אלמוות	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				
תלתן ארץ-ישראלי	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ			EC	+
תלתן בלוטי	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				
תלתן דגול	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נדיר מאוד	נדיר		EI	+
תלתן דו-גוני	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי			ET	+
תלתן דוקרני	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				
תלתן הארגמן	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ מאוד				
תלתן הכפתורים	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי				
תלתן הקצף	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני ואירנו- טורני		מצוי				
תלתן חקלאי	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
תלתן כוכבני	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ מאוד				
תלתן לביד	צמח חד-שנתי	אירו-סיבירי, ים- תיכוני ואירנו- טורני		נפוץ מאוד				
תלתן פלשתי	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		מצוי			EC	+
תלתן קיפודני	צמח חד-שנתי	ים-תיכוני		נפוץ				
תמר מצוי	עץ	סהרו-ערבי		מצוי	נטוע	מוגן		

נספח 3: ריכוזי צמחים נדירים ומוגנים במתחם תעש השרון, שטחם והערכת כמות הפרטים

ID	מין הצמח	סטטוס	שטח (מ"ר)	כמות פרטים מוערכת	נ"צ מרכזי	
					X	Y
1	תורמוס צהוב	אדום	1,251.0	1000<	185778	671710
2	תורמוס צהוב	אדום	83.5	10-100	185717	671692
3	תורמוס צר-עלים	מוגן	25.3	10>	185965	671679
4	תורמוס צהוב	אדום	47.7	10>	185976	671689
5	תורמוס צר-עלים	מוגן	555.8	10-100	185924	671717
6	תורמוס צהוב	אדום	178.5	10-100	186492	671539
7	תורמוס צהוב	אדום	908.0	100-1000	186599	671523
8	תורמוס צהוב	אדום	145.7	100-1000	186640	671574
9	תורמוס צר-עלים	מוגן	27.9	10>	186668	671617
10	תורמוס צהוב	אדום	393.6	100-1000	186693	671637
11	תורמוס ארץ-ישראלי	אנדמי	181.9	10-100	186721	671668
12	תורמוס צהוב	אדום	274.7	10-100	186708	671718
13	תורמוס צהוב	אדום	7.4	10-100	186758	671755
14	תורמוס צהוב	אדום	27.1	100-1000	186788	671798
15	תורמוס צהוב	אדום	2,959.9	1000<	186783	671523
16	תורמוס צהוב	אדום	129.0	10-100	186721	671446
17	תורמוס צהוב	אדום	3.2	10>	186983	671817
18	תורמוס צהוב	אדום	32.3	10>	186977	671833
19	תורמוס צר-עלים	מוגן	13.1	10>	186978	671848
20	תורמוס צהוב	אדום	468.9	100-1000	187086	671778
21	תורמוס צהוב	אדום	17.6	10>	187059	671767
22	תורמוס צהוב	אדום	6.3	10-100	186432	671978
23	תורמוס צהוב	אדום	13.1	10>	186426	672010
24	תורמוס צהוב	אדום	3,485.7	10,000<	186400	672017
25	תורמוס צהוב	אדום	243.2	10-100	186369	672008
27	תורמוס צר-עלים	אדום	166.8	10-100	186337	672932
28	תורמוס צר-עלים	מוגן	78.9	10>	186392	672944
29	תורמוס צר-עלים	מוגן	180.5	100-1000	186408	672943
30	תורמוס צר-עלים	מוגן	35.2	10>	186430	672958
31	תורמוס צר-עלים	מוגן	83.6	10>	186440	672989
32	תורמוס צהוב	אדום	194.3	10-100	186318	672860
33	תורמוס צר-עלים	מוגן	7.8	10>	186342	672758
34	תורמוס צהוב	אדום	325.7	10-100	186172	672584
35	תורמוס צהוב	אדום	4.1	10-100	186264	672469
36	צבעוני ההרים	מוגן	50.9	10>	186273	672457
37	תורמוס צהוב	אדום	328.6	10-100	186446	672124
38	תורמוס צהוב	אדום	25.3	10>	186454	672102
39	תורמוס צהוב	אדום	18.2	100-1000	186418	672116
40	תורמוס צר-עלים	מוגן	137.0	10-100	185801	672006
41	תורמוס צהוב	אדום	194.2	100-1000	185817	671955
42	תורמוס צהוב	אדום	828.5	1000<	185790	671922
43	צבעוני ההרים	מוגן	36.8	10>	185761	671905
44	תורמוס צהוב	אדום	1,137.6	1000<	185738	671836
45	תורמוס צהוב	אדום	386.9	100-1000	185787	671839
46	תורמוס צהוב	אדום	242.4	100-1000	185793	671775

ID	מין הצמח	סטטוס	שטח (מ"ר)	כמות פרטים מוערכת	נ"צ מרכזי	
					X	Y
47	תורמוס צהוב	אדום	276.7	100-1000	185777	671752
48	תורמוס צר-עלים	מוגן	14.5	10-100	185917	671652
49	תורמוס צר-עלים	מוגן	2,241.3	1000<	185956	671665
50	תורמוס צהוב	אדום	1.8	10>	187305	671318
51	תורמוס צהוב	אדום	1.1	10-100	187302	671279
52	תורמוס צהוב	אדום	26.7	10>	187303	671262
53	תורמוס צהוב	אדום	4.5	10-100	187296	671249
54	תורמוס צהוב	אדום	2.6	10-100	187302	671244
55	תורמוס צהוב	אדום	22.7	10>	187301	671229
56	תורמוס צהוב	אדום	112.3	10-100	187388	671138
57	תורמוס צר-עלים	מוגן	2.0	10>	187391	671144
58	תורמוס צהוב	אדום	52.7	10>	187390	671169
59	תורמוס צר-עלים	מוגן	4.1	10>	187405	671175
60	תורמוס צהוב	אדום	26.7	10-100	187382	671188
61	תורמוס צר-עלים	מוגן	23.1	10-100	186096	672157
62	תורמוס צר-עלים	מוגן	367.4	1000<	186050	672181
63	תורמוס צהוב	אדום	41.6	10-100	186011	672177
64	תורמוס צר-עלים	מוגן	148.7	100-1000	185983	672176
65	תורמוס צר-עלים	מוגן	37.9	100-1000	185926	672180
66	תורמוס צהוב	אדום	29.1	10-100	185922	672181
67	תורמוס צהוב	אדום	712.7	1000<	186160	672471
68	תורמוס צר-עלים	מוגן	352.8	100-1000	186771	671819
69	היפוכריס קירח	אדום	818.2	1000<	185725	671765
70	ריכוז ערכי טבע מוגנים	מוגן	4,628.1	100-1000	187356	670203
71	תורמוס צהוב	אדום	2,790.7	1000<	186171	672610
72	תורמוס צהוב	אדום	293.7	10-100	186539	671937
73	היפוכריס קירח	אדום	5,156.1	1000<	186065	672712
74	היפוכריס קירח	אדום	11,881.3	10,000<	186248	672725
75	תורמוס צהוב	אדום	7,034.1	10,000<	187578	671951
76	תורמוס צהוב	אדום	10,095.4	10,000<	187363	671976
77	תורמוס צהוב	אדום	3,830.8	1000<	187388	672151
78	תורמוס צהוב	אדום	8,519.5	10,000<	187321	672415
79	תורמוס צהוב	אדום	3,089.7	1000<	186941	672790
80	תורמוס צהוב	אדום	913.2	100-1000	187362	672992
81	תורמוס צר-עלים	מוגן	3,327.3	100-1000	186357	672912
82	תורמוס צהוב	אדום	17,809.6	1000<	187359	673519
83	תורמוס צהוב	אדום	10,675.1	1000<	187434	673198
84	מוקד מינים רגישים	מוגן	28,808.8	ריכוז מינים רגישים	188354	670283
88	תורמוס צהוב	אדום	1,696.3	10-100	187236	673896
89	מוקד מינים אדומים	אדום	17,223.1	כולל מינים אדומים נוספים	186761	674033
90	מוקד מינים אדומים	אדום	34,831.7	ריכוז מינים רגישים	186397	674054
91	תורמוס צהוב	אדום	3,324.7	כולל מינים רגישים נוספים	186471	673781
93	מוקד מינים אדומים	אדום	12,638.4	ריכוז מינים רגישים	186376	673647
94	תורמוס צהוב	אדום	3,246.2	כולל מינים רגישים נוספים	186505	673688
94	אירוס ארם-נהריים	מוגן	3,303.9	בית קברות בדואי	187531	673024
95	מוקד מינים אדומים	אדום	11,381.5	ריכוז מינים רגישים	187045	671784
96	מוקד מינים אדומים	אדום	23,395.0	ריכוז מינים רגישים	186714	671671

ID	מין הצמח	סטטוס	שטח (מ"ר)	כמות פרטים מוערכת	נ"צ מרכזי	
					X	Y
97	מוקד מינים אדומים	אדום	4,556.6	ריכוז מינים רגישים	187391	671193
98	מוקד מינים אדומים	אדום	4,558.9	ריכוז מינים רגישים	187304	671285
99	תורמוס צהוב	אדום	4,116.5	כולל מינים רגישים נוספים	186651	672541
100	מוקד מינים אדומים	אדום	6,799.6	ריכוז מינים רגישים	187368	673764
101	מוקד מינים אדומים	אדום	15,627.9	ריכוז מינים רגישים	187046	673956
102	תורמוס צהוב	אדום	2,657.0	כולל מינים רגישים נוספים	187747	671905
106	מוקד מינים אדומים	אדום	22,706.7	ריכוז מינים רגישים	187445	672084
107	מוקד מינים אדומים	אדום	5,389.2	ריכוז מינים רגישים	187661	671826
108	מוקד מינים אדומים	אדום	5,261.4	ריכוז מינים רגישים	186708	671976
109	מוקד מינים אדומים	אדום	3,888.1	ריכוז מינים רגישים	186521	671930
110	מוקד מינים אדומים	אדום	12,781.3	ריכוז מינים רגישים	187456	672926
111	מוקד מינים אדומים	אדום	2,726.7	ריכוז מינים רגישים	186886	673993
112	מוקד מינים אדומים	אדום	6,801.9	ריכוז מינים רגישים	187227	672719
113	מוקד מינים אדומים	אדום	4,903.1	ריכוז מינים רגישים	186299	672446
114	מוקד מינים אדומים	אדום	15,440.9	ריכוז מינים רגישים	186071	672614
115	מוקד מינים אדומים	אדום	8,942.0	ריכוז מינים רגישים	187113	671901
116	מוקד מינים אדומים	אדום	19,604.0	ריכוז מינים רגישים	187951	670542
118	מוקד מינים אדומים	אדום	7,927.9	ריכוז מינים רגישים	187114	670136
119	מוקד מינים רגישים	מוגן	7,156.4	ריכוז מינים רגישים	187366	670179
121	מוקד מינים אדומים	אדום	5,763.7	כולל מינים רגישים נוספים	188431	671056
122	מוקד מינים אדומים	אדום	3,738.0	ריכוז מינים רגישים	186641	672275
123	מוקד מינים אדומים	אדום	841.6	אספסת איטלקית ואחרים	185986	672343

נספח 4: תצפיות בצמחים בעלי עניין אקולוגי במתחם מש/1 ובסביבתו והערכת כמות הפרטים

כ-1,380 תצפיות במוקדי צמחים רגישים לפיתוח, מצורף בנפרד כשכבת GIS.